

Mas tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV. / ŠTEVILKA 35

CELOVEC, DNE 1. SEPTEMBRA 1966

CENA 2.— ŠILINGA

Za pouk v materinščini

Še teden dni in vse šole širom po naši deželi bodo spet odprle na stečaj svoja vrata in več kot dva meseca onemeli razredi bodo spet oživel od veselega živčava mladih grl. Med fanti in dekletih šoloobvezne mladine bodo taki, ki že eno ali pa celo več let hodijo v šolo in za katere šolska tla torej niso neznana, med njimi pa bodo tudi malčki, ki prvič stopajo na doslej neznan pot in bi se raje še držali roba maminega »birtaha«. Za starše in otroke, učitelje in trgovce s papirjem so ti dnevi polni presenečenj, živčnega napora, veselega ali pa tudi manj veselega pričakovanja. Resni starši pa ob vsem veselju, da bodo zdaj vsaj dopoldan rešeni razposajenega kričanja po hiši, gotovo ne bodo pozabili, da nastajajo z vstopom ali ponovnim vstopom otroka v šolo problemi, ki jih mora rešiti njihova roditeljska in vzgojiteljska odgovornost.

Med samoumevne obveznosti našega slovenskega tednika spada, da vsako leto pred vstopom v novo šolsko leto z vso odločnostjo opozarja na vprašanje prijav k slovenskemu oziroma dvojezičnemu pouku. Vrzeli, ki je nastala po protustavni razveljavitvi manjšinske šolske ureditve iz leta 1945 in po izvedbi novega od dunajskega parlamenta sklenjenega šolskega zakona, Slovenci še nismo mogli izpolniti. Slovenski starši naj imajo, ko bodo otroka pripeljali v šolo, pred očmi, da je otrokova zdrava rast v osebnost zagotovljena le, če bo znal spoštovati dobrine svojih prednikov — materinski jezik, vero in kulturo. To z domovinsko zvestobo ali nezvestobo, kakor to skušajo trditi razni novi in stari nacisti, nima nobenega opravka. Prijava k dvojezičnemu pouku ni političen ukrep, ampak izrazi le željo, da se naj otrok nauči dva jezika — kje na svetu je to sramota ali izdajstvo domovine?

Dobro se zavedamo, da so razni vzroki, zakaj velik del naših slovenskih staršev svojih otrok ne prijavi k slovenskemu pouku. V zadnji številki avstrijskega mesečnika »Die österreichische Nation« je koroški rojak v obširnem in zelo odkritem članku »Die Kinder der slowenischen Minderheit in Kärnten und das österreichische Minderheitenschulgesetz« prikazal primere izrastkov take nemško-nacionalne propagande in tudi tozadavnega postopanja nekaterih učiteljev. Vedno je v takih primerih uspelo v dogovoru in po pritožbi pri deželni šolski oblasti dokazati, kako krivično je ravnal učitelj z otrokom samo zaradi tega, ker je iz slovenske družine in prijavljen k dvojezičnemu pouku. Gotovo niso vse šole take. Imamo celo vrsto šol, ko učitelji v soglasju s starši rešujejo vzgojne probleme. Zanimivo je, da je v takih šolskih okrožjih odstotek k slovenskemu pouku prijavljenih otrok zelo visok ali pa celo stoo odstoten. V nasprotnem primeru pa se, prosim, ne dajte ustraševati od groženj včerajšnjih učiteljev. Tudi oni imajo še oblast nad sabo. Manjšinski šolski oddelek v Celovcu bo primere očitne krivice z vso natančnostjo raziskoval. Povejte to tudi tistim, ki tega članka ne bodo brali in se že po svoji naravi raje prilagodijo danim razmeram.

Tudi zaradi števila ur so bile doslej razne težave. K slovenskemu pouku prijavljeni otroci so morali dostikrat delati »nadure« in ostati po zadnji uri, ko so drugi šli domov, za slovensčino še v šoli. Upravičeno se je čutil otrok zastavljen. Po novih učnih načrtih, ki dobijo letos veljavo (koroški Slovenci, smo te učne načrte za dvojezične šole od leta 1945 naprej vedno zahtevali), bodo imeli otroci dvojezičnega in otroci enojezično-nemškega oddelka isto število ur na teden. To se pravi, da slovenski otroci

Streli spremljajo pogajanja za Južni Tirol

Tudi drugi dan posvetovanj južnotirolske Ljudske stranke je ostal brez sklepov

V ponedeljek tega tedna se je v Bocnu pričelo zborovanje vodstva južnotirolske Ljudske stranke pod predsedstvom deželnega glavarja Magnaga. Zborovanje bo moralo zavzeti stališče do najnovejših avstrijsko-italijanskih dosežkov potom pogajanj, ki so bili predloženi kot italijanski »paket«.

Med tem se nadaljujejo vzporedno ob pogajanjih za usodo Južnega Tirola oboroženi napadi docela po načrtih nekaterih avstrijskih nacionalističnih teroristov kakor dr. Burgerja. Kot uvod k temu zasedanju v ponedeljek je eksplodiralo blizu deželne ceste med Eppanom in Frangartom v bocenski provinci razstrelivo, katerega žrtev je bila transformatorska postaja. Že v nedeljo zvečer pa je prišlo do streljanja med carinikom in nekim neznanim možem, ki je hotel blizu obmejne postaje pritrčiti bombo; v spopadu s carinikom je ta mož

Sicer trdi zloglasni dr. Burger, da ni vodja »Osvobodilnega odbora za Južni Tirol« (BAS), ki pripravlja oborožene napade, vendar sme v Avstriji napovedovati in načrtovati nadaljnje teroristične akcije po južnotirolskem ozemlju. Da je Burger ven-

darle glava te organizacije, dokazuje tudi intervju, ki ga je dal Burger 25. avgusta 1966 neki tiskovni agenciji, kjer je poudaril, da se šolajo njegove teroristične skupine BAS pri Mao-tse-tungu, pri argentinskem Kubancu Guevari in pri grško-

cipskem generalu Grivasu, ki so sami znani teroristi. 25. julija 1966 pa je dr. Burger izjavil v nemški televiziji, da je »v stalnih in nepretrganih stikih s stotimi Južnotirolci«. Burger ne uvidi, da »na stotine« aktivnih članov, ki se mu jih je pridružilo v teku petletne teroristične dejavnosti iz množice 300.000 ljudi, predstavlja zelo malo in nima bodočnosti. Vsi teroristični oddelki nimajo niti trohice upanja, da bodo doprinašali konstruktivno k rešitvi južnotirolskega vprašanja.

Kar zadeva našo manjšinsko politiko na Koroškem, smo Slovenci vedno odklanjali vsak teror, čeprav se je dogajal tudi pri nas. Nikdar nismo skušali zboljšati naš narodni položaj z razstrelivom. Na Koroškem sicer tudi naši nasprotniki v zadnjem času niso polagali bomb, vendar je tudi naša zgodovina zabeležila dovolj nasilja, ki bi moral odgovorne organe v državi zaposlovati vsaj v približno enaki meri in s približno, če že ne z večjo prizadetostjo, kakor jih zaposluje južnotirolski problem. Terorizem niso samo bombe, atentati in porušeni slovenski napisi v deželi, terorizem je lahko tudi duhovnega, duševnega značaja. Vsak pričetek novega šolskega leta nas spet spomni na nasilje, ki se je pri nas dogajalo na šolskem področju in se deloma še dogaja.

Da takšno postopanje samo onemogoča vsako plodovito delo v demokratičnem času, to dokazuje današnji mučni položaj na Južnem Tirolskem. Tudi v Južnem Tirolu bo moralo priti do stvarne rešitve vsakega vprašanja po drugi poti. Značilno je, da se je pri zadnjem zborovanju znašla južnotirolska Ljudska stranka spet v zagati, ki je še ni mogla premostiti. Zborovanje v ponedeljek se je zaključilo brez uspeha. V tork je vodstvo stranke nadaljevalo s posvetovanjem, ali naj sprejme ali odkloni italijanski rešilni predlog za Južni Tirol. Splošno je iznenadila vest, da 57 delegatov deželnega vodstva Južnotirolske Ljudske stranke po sedmih urah zborovanja ni prišlo še do nobenega sklepa, ali naj priporoči ali odkloni sprejem italijanskega »paketa«. Ko list zaključujemo, še trajajo pogajanja.

500 tisoč Kitajcev divja pred ruskim poslaništvom

Kot vse kaže, je dosegel te dni spor med moskovskimi in pekinškimi komunisti svoj višek. Ta teden so se v Pekingu pričele velikanske množične demonstracije kitajskih rdečih gardistov proti »sovjetskemu revizionizmu«.

Demonstracije pred poslopjem sovjetskega poslaništva v Pekingu so trajale več dni in so se razvile do doslej največjih protestnih prireditvev v kitajski prestolnici. »Cesta proti revizionizmu«, kjer stoji sovjetsko poslopje, je bila polna strahotnega ropota in divjanja. 500 tisoč rdečih gardistov je v zboru svarilo vse komuniste moskovskega kova: »Kožo vam potegnemo s telesa, pri živem telesu vas sežgemol«.

Po vsem Pekingu so se pojavljale skupine rdečih gardistov. Povsod je prišlo do navdušenih zborovanj, posebni oddelki rdeče garde so vozili skozi ulice in

ceste velike slike Mao-tse-tunga. Kakor poročajo diplomati in korespondenti, ki so bili priče tem dogodkom, so povsod odstranjevali predmete zahodnega sloga; porušili so vse, kar je spominjalo na zahod, in požigali knjige na kupih.

V raznih krajih je prišlo tudi do ubojev, ko so se nekateri uprli temu besnemu komunistov. Generalni vikar katoliške cerkve v Hongkongu je izjavil, da so v ponedeljek izgnali osem redovnih sester in s tem so zapustili zadnji pripadniki tuje cerkve kitajska tla. Hongkonški list, pisan v angleškem jeziku, je v tork posvetil daljši članek pomenu, ki ga je imel 24. avgusta za 400-letni obstoj katoliške cerkve v Šanghaju. Ta dan so zaprli zadnje katoliške cerkve, vseeno ali so bile božje hiše ali muzeji; izginila so iz njih zadnja znamenja, kakor razpela, podobne, slike in druge verske potrebščine.

Spet umor ob nemškem zidu

Nemška razdvojenost nenehno zahteva svoje žrtve. V ponedeljek opoldne se je pojavil na zahodnoberlinskem bregu pristanišča, ki je četverkotnik, katerega tri strani pripadajo zahodnemu delu mesta, petdesetletni, pijan mož, ki je tam odložil svojo obleko in skočil v vodo, kljub temu, da so ga tam zaposleni ribiči svarili pred tem. Ni se zmenil za te glasove, pa tudi ne za svarilne strele, ki so jih oddali vzhodnonemški mejni stražniki. Mož je plaval proti vzhodnoberlinskemu bregu in se tam skrnil med mostovje. Medtem pa so zahodnonemški ribiči in alarmirana zahodnoberlinska policija opozorili vzhodnonemške stražnike,

da gre pri možu za pijanega človeka in ne za begunca iz vzhodnega Berlina. Ko pa se je mož spet pojavil in plaval v vodi, so vzhodnonemške straže oddale nanj več kot dvajset strel, ki so ga zadeli povsod po telesu. Ranjenec je še dosegel zahodnoberlinski breg, umrl pa je takoj nato v bolnici.

Šele pozneje se je zvedelo, da je eden od strel, ki so jih oddali mejni stražniki v ponedeljek na pijanega moža, zadel v okno stanovanja v tretjem nadstropju v zahodnoberlinskem okraju Wedding. Obstreljena hiša je bila oddaljena 1500 m; drugi strel pa je zadel avtomobil v zahodnoberlinskem okraju Tiergarten.

In še eno se nam zdi važno. Vi, ki berete tale članek, imate svoje šoloobvezne otroke verjetno prijavljene k dvojezičnemu pouku. Časna vaša naloga je, da poveste tistim slovenskim staršem, ki se bojijo, da naj ne verjamejo raznim krivim prerokom. Znanje slovenščine danes ni sramota, še manj pa izdajstvo domovine. Pomagajte jim, kjer so potrebni pomoči. Povejte jim, da z vstopom v šolo otrok še ni prijavljen k slovenskemu pouku, da je treba za to določene ustne ali pismene izjave.

Zdaj nam samo še preostane, da vam za novo šolsko leto želimo mnogo veselja z vašimi otroki. Naj bi rastele nov rod, ki bi namesto na sovraštvo naletel na razumevanje in bratsko ljubezen.

Zdaj nam samo še preostane, da vam za novo šolsko leto želimo mnogo veselja z vašimi otroki. Naj bi rastele nov rod, ki bi namesto na sovraštvo naletel na razumevanje in bratsko ljubezen.

OBJAVA

Na Državni gimnaziji za Slovence so 12. septembra 1966 ob 8. uri ponavljalni izpiti.

V torek, 13. septembra, so sprejemni izpiti za prvi razred. Prijave ali vsak četrtek od 8. do 10. ure v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22. Potrebni dokumenti so rojstni list, dokaz avstrijskega državljanstva, zadnje letno spričevalo po uspešno opravljenem 4. šolskem letu na ljudski šoli.

V sredo, 14. septembra, je od 14. do 16. ure vpisovanje za vse razrede, v četrtek ob 9. uri začetna služba božja in ob 13.15 prvi redni pouk.

Ravnateljstvo

GOSPODINJSKA ŠOLA
V ŠT. JAKOBU

Starše in vzgojitelje obveščamo, da se prične pri šolskih sestrah v št. Jakobu v Rožu enoletna gospodinjska šola, ki zadosti tudi 9. šolskemu letu, s svojim rednim poukom 12. septembra 1966. Prijave so še možne. Pogoj za vstop je uspešen zaključek 8. šolske stopnje.

Vodstvo šole

Politični teden

Po svetu . . .

DE GAULLE NA OBISKU V FRANCOSKI SOMALIJI

Obisk francoskega predsednika de Gaulle v francoski Somaliji je povezan s precejšnjimi človeškimi žrtvami. V Džibutiju je prišlo do krvavih demonstracij, ko se je množica demonstrantov spopadla z varnostnimi silami na glavnem mestnem trgu, kjer bi moral govoriti general de Gaulle. Med demonstracijami sta bila dva ubita, okoli 40 oseb pa je bilo ranjenih.

Do demonstracij je prišlo, ko je de Gaulle obiskal nekatere dele mesta. Na tisoče demonstrantov se je zbralo na ulicah, po katerih je šel de Gaulle, in so vzklikali, da hočejo neodvisnost. Povsod so bili transparenti z napisi: »Svoboda in neodvisnost«. Spored predsedniškega spredoda po ulicah so zaradi teh izgredov spremenili in njegovo trajanje skrajšali. Do spopadov je prišlo tudi pred spomenikom padlih, kjer je bila vojaška parada. Tudi tu so demonstranti razobesili transparente z napisi »Popolna neodvisnost za francosko obalo Somalceev«. Tudi govor, ki bi ga moral imeti general na glavnem trgu, so odpovedali. Govoril je zato v palači somalske skupščine. Ko je de Gaulle omenil demonstracije, je med drugim izjavil: »Usoda neke dežele se ne odloča samo z dviganjem transparentov«.

De Gaulle je v svojem govoru izjavil, da namerava spoštovati odločitev ljudstva leta 1958, ko je izbralo svoj statut francoskega ozemlja. Ta statut zagotavlja razvoj dežele z gospodarskega vidika in tudi varnost na področju sveta.

Govornik pa je napovedal tudi, da bo prišel dan, ko se bo to ozemlje po redni in demokratični poti, to je po svojem vladnem svetu in po svoji skupščini, izreklo o svoji novi smeri. Francija bi ta korak upoštevala.

Te besede tolmačijo v pariških krogih kot obljubo in tudi kot opozorilo. Saj je de Gaulle nakazal, da bi francoska vlada razumela, če bi se Somalija po svojih ustanovah nekega dne ločila od Francije. Na drugi strani pa je de Gaulle v svojem govoru ponovno izjavil, da namerava spoštovati odločitev tega ozemlja z referendumom leta 1958, to je da ostane francosko ozemlje.

Francoski tisk je z velikim presenečenjem sprejel vest o hudih demonstracijah proti Franciji. Demonstracije sta organizirali opozicijski stranki: »Stranka ljudskega gibanja« in »Demokratska zveza Afar«, ki zahtevata neodvisnost Somalije in njeno združitve s sedanjo že neodvisno Somalijo. Zanimivo je, da vodi prvo stranko poslanec v francoskem parlamentu Idris Musa, ki je povezan z gaullistično stranko. De Gaulle je v razgovoru s sedanjimi predstavniki somalske oblasti izjavil, da so vroki demonstracij »od zunaj« in da so morda tudi povezani z njegovim obiskom v Kamboži.

PAPEŽ ZA POMLADITEV CERKVAENE OBLASTI

Dne 11. oktobra stopi v veljavo »motu proprio« Pavla VI., ki je pozval škofe in župnike, naj odstopijo, ko dosežejo 75. življenjsko leto. Po poročilih iz Vatikana domnevajo, da se bo po svetu okoli 180 škofov odzvalo temu povabilu. Na svetu je 572.488.000 katoličanov, na posameznega duhovnika pride 1.344 vernikov. Pomanjkanje duhovnikov je torej očitno. To se bo čutilo toliko bolj, ako bodo duhovniki, ki so dosegli 75. leto, opustili dušno pastirstvo.

KRIZA V VRHOVIH ZAHODNONEMSKIH VOJSKE

Zadnje dni so v Zahodni Nemčiji odstopili kar trije generali, in sicer poveljnik letalstva Panitzki, načelnik generalnega štaba Trettner in general Günther Pape, poveljnik 3. oddelka letalskega poveljstva, s sedežem v Düsseldorfu. General Trettner naj bi bil odstopil že pred dobrimi štirinajstimi dnevi, ker se je upr l ukrepu ministra vojske von Hassla, da sindikalne organizacije lahko delujejo tudi po vojašnicah. Von Hassel je nekaj časa odbijal to zahtevo sindikalnih organizacij, a se je končno vdal, medtem ko general Trettner še vedno nasprotuje poseganju sindikatov v vojašnice. Generala Panitzki in Pape kritizirata nakup ameriških letal tipa »Starfighter«, češ da so številna strmoletna letala dokazala, da ta letala ne ustrezajo zahtevam

sodobnega letalstva. Strmoglavo jih je že nad 60, smrtnih žrtev pa je bilo že čez 20. Pri nakupu letal naj bi odločali politični razlogi. Bivši minister Strauss je izjavil, da je on bil za nakup francoskih letal »Mirage«. Socialni demokrati zahtevajo odstop ministra za narodno obrambo von Hassla in bi radi izzvali vladno krizo. Saj stoji nemška vlada zaradi odpora proti zveznemu kanclerju Erhardu že itak na precej šibkih nogah.

SENATOR KENNEDY JOHNSONOV TEKMEC?

V Združenih državah Amerike se že razvija živahna volilna agitacija. Novembra letoš bomo namreč izvolili nove poslance v predstavniki dom, pa tudi eno tretjino senatorjev. Predsednik Johnson ni posegel osebno v volilni boj, pač pa obiskuje razna mesta kot predstavnik oblasti in se zanima za poslovanje državne uprave. Tisk posveča posebno pozornost volilnim nastopom Roberta Kennedyja, brata bivšega predsedni-

med slovenskimi manjšinami . . .

SARAGAT BO OBISKAL FURLANIJO

Od 19. do 21. oktobra 1966 bo italijanski republiški predsednik Saragat obiskal furlansko deželno v počastitev njene priložitve k Italiji leta 1866. Saragat bo obiskal razen Vidma še druge kraje v deželi, kakor Čedad in druge vzhodne beneško-slovenske občine ob meji.

Prebivalci teh krajev sprejemajo z zadovoljenjem visoki obisk z željo, da bi se predsednik države spoznal s položajem in potrebami krajev, ki se prištevajo med gospodarsko nerazvite v republiki. Tudi slovensko prebivalstvo bo imelo priliko, da bo samo ali pa preko svojih predstavnikov prikazalo visokemu gostu svoje želje in še neuresničene pravice zlasti v kulturnem, šolskem in jezikovnem oziru.

TRST IMA NOVEGA VLADNEGA KOMISARJA

Pretekli teden je prefekt dr. Lino Capellini na tržaški prefekturi prevzel dolžnosti vladnega komisarja za Furlanijo-Julijsko krajino. Njegov predhodnik dr. Libero Mazza je odpotoval iz Trsta v Milan na svoje novo službeno mesto.

Novi prefekt se je rodil v Bologni in bo imel letos septembra 59 let. Leta 1929 je doktoriral v pravu, leta 1931 je bil sprejet v službo notranjega ministrstva v Bologni. Pozneje je služboval po raznih italijanskih mestih. Posebno Slovenci v Trstu upajo, da jim bo pravičen predstojnik.

850 MILIJONOV ZA CESTE V BENEŠKI SLOVENIJI

Pokrajinski svet v Vidmu je pred kratkim odobril seznam turistično važnih cest, ki naj bi jih uredili in asfaltirali v petletnem obdobju od 1966 do 1970 z deželnim prispevkom, kot ga predvideva deželni zakon od 29. decembra 1965.

SESTANEK KLAUS — MAGNAGO

Proti koncu preteklega tedna se je avstrijski zvezni kancler dr. Josef Klaus sestel v Innsbrucku z južnotirolskim deželnim glavarjem dr. Magnago in z drugimi predstavniki južnotirolske Ljudske stranke, ki so prišli iz Bocna, ter z voditelji Severne Tirolske demokristjanske stranke. Sklepe tega sestanka naj bi pozneje obravnavali v Bocnu na seji glavnega odbora Ljudske stranke.

Avstrijski tisk se je v teku tega tedna zaval v popoln molk o izidu južnotirolskih pogajanj. Kar je prodrlo v javnost, je bila samo ugotovitev, da partnerja glede obsežnih vprašanj, predvsem glede italijanske ponudbe na podlagi strokovnih razpravljanj o tem problemu, nista dosegla nobenega složnega sporazuma in niti soglašanja v glavnih točkah. O odločilnih vprašanjih naj bi še naprej razpravljali strokovnjaki z Dunaja, Innsbrucka in Bocna. Vendar je javnost prepričana, da pomeni innsbruška konferenca velik korak za razvoj južnotirolske usode.

V torek tega tedna je južnotirolski deželni glavar dr. Magnago v Bocnu poročal svojem strankarskemu odboru o innsbruških pogajanjih in o takozvanem »italijan-

ka ZDA. Mladi senator Robert Kennedy postaja med ameriško javnostjo vedno bolj priljubljen. Poizvedovanje med volilci je pokazalo razpoloženje med njimi, da bi Robert Kennedy leta 1968 nastopil kot kandidat na predsedniških volitvah. Kennedy sicer pripada isti stranki kot Johnson, to je demokratski, vendar uživa še poseben ugled med ameriškim ljudstvom, ki ni organizirano v strankah.

LUNAR FOTOGRAFIRA ZEMLJO

Ameriška vesoljska postaja, ki že nekaj časa kroži okoli Meseca, je fotografirala naš planet. Posnetek zelo jasno prikazuje ves naš planet v vesoljskem prostoru. Niso se pa posrečili posnetki področij na Mesecovi površini, na katerih naj bi pristali ameriški kozmonavti. Posnetki teh področij, ki so jih dobili na zemljo, niso bili tako jasni, kot so znanstveniki pričakovali: na njih se ne vidijo predmeti, ki so manjši kot pet metrov v premeru. Kamera, s katero so snemali, bi morala pokazati tudi predmete s premerom enega metra. Do sedaj so dobili posnetke samo nekaterih od devetih morebitnih področij za pristajanje na Mesecu.

BENEŠKA SLOVENIJA ČAKA NA PROGLASITEV ZA PASIVNO PODROČJE

V italijanskem parlamentu so izglasovali posebni zakon glede pasivnih gorskih krajev, ker prinaša izredne ukrepe za pasivne kraje severne in srednje Italije. Letos, 13. avgusta, je stopil v veljavo nov tozadeven zakon. Poseben medministrski odbor bo skupaj s predsedniki posameznih dežel odločal, katera področja je treba odsej smatrati za pasivna. Upoštevali bodo tista ozemlja, kjer je veliko izseljevanja in kjer je dohodek prebivalstva na glavo manjši od državnega povprečnega dohodka, kjer so nezadostne industrije. Za take pasivne cone ostanejo v veljavi olajšave podjetjem, ki so oproščena skozi deset let osebnega davka na dohodke in še vseh doklad.

Stari zakon o pasivnih področjih velja za Karnijo, Kanalsko dolino in Železni kanal. Ljudje pa bi želeli tudi za Beneško Slovenijo, da bi imela iste ugodnosti kot njeni karnijski sosedi. Slovenski tisk v Italiji se sprašuje, če si bo Beneška Slovenija znala pridobiti mesto med pasivnimi conami severne in srednje Italije v smislu določil novega zakona.

Stari zakon o pasivnih področjih velja za Karnijo, Kanalsko dolino in Železni kanal. Ljudje pa bi želeli tudi za Beneško Slovenijo, da bi imela iste ugodnosti kot njeni karnijski sosedi. Slovenski tisk v Italiji se sprašuje, če si bo Beneška Slovenija znala pridobiti mesto med pasivnimi conami severne in srednje Italije v smislu določil novega zakona.

. . . in pri nas v Avstriji

skem paketu«, to je o dokončnih italijanskih predlogih, ki jih je odbor strokovnjakov sklenil na podlagi pogajanj med Dunajem in Rimom. Ob njih stojijo prizadeti pred odločitvijo, ali jih sprejmejo ali odklonijo.

Vodstvo južnotirolske Ljudske stranke je nato zasedalo sedem ur, ne da bi prišlo do kakšnega sklepa. Že to dejstvo samo jasno dovolj govori o daljnosežnosti odločitev, ki bodo morale pasti. V tem pa se izraža tudi nezaupanje do italijanskih oblasti. Pogajanja se še nadaljujejo.

BURGER SPRAVLJA AVSTRIJO V ZADREGO

Italijanski zunanji minister je v zvezi s terorističnim napadom na italijanski urad »Alitalia« na Dunaju sporočil veleposlaniku Martinu na Dunaju, naj vnovič opozori avstrijsko vlado na intervju, ki ga je dal kratko po napadu na italijanski urad znani avstrijski terorist Norbert Burger neki tuji agenciji. Zunanji minister je izrazil zažudenje italijanske vlade zlasti spričo avstrijskih najnovejših zagotovil, da se podobne stvari ne bodo več dogajale. Kajtu Burgerjeve izjave zelo očitno in spretno spodbujajo teroristično aktivnost v Avstriji in na italijanskem ozemlju.

SLOVENC

doma in po svetu

Razstava o Afriki

Slovenski etnografski muzej v Ljubljani je priredil v gradu Goričane pri Medvodah razstavo »Afrika v zbirkah Slovenskega etnografskega muzeja«. Razstava je pokazala predmete iz 19. stoletja.

Švicarska revija o slovenskih tkaninah

Na štiridesetih straneh švicarske revije »Rundschau«, ki jo izdaja Ciba, tovarna barvil in zdravil, obravnavajo kratki in pregledni članki slovenski tekstil. Posamezni prispevki govorijo o zgodovini slovenske tekstilne industrije, o starih stenskih slikarjih, o tekstilijah na srednjeveških freskah, o najtežji ročni tkalni tehniki v Beli krajini, o sitarstvu v Stražišču in o slovenskem čipkarstvu. Zelo lepe so barvne reprodukcije fresk iz Hrastovelj in prekmurskih Martjancev, iz Crngroba, Sv. Primoža nad Kamnikom in iz Suhe pri Škofji Loki. Tem slikam sta dodani še celostranski primer belokranjskega, ročno tkanega vzorca na šibe, in pa ljudska noša iz okolice Kamnika, reprodukcija Wernerjeve velike oljnate slike, ki jo hrani ljubljanski etnografski muzej.

Omenjena publikacija je pravo in zelo prijetno presenečenje za ljubitelje lepote in za strokovnjake.

Največje zasluge za izdajo te revije ima švicarski inženir W. F. Schweizer, ki je bil pred časom v Kranju kot strokovnjak zveznega centra za inštruktorje tekstilne stroke. Ves prosti čas je porabljal za obisk slovenskih tekstilnih tovarn in slovenskih zgodovinsko turističnih predmetov, o čemer pričajo njegovi lepi barvni posnetki, ki so tudi objavljeni v reviji.

Celjski atlet Joško Medjimurec

Osrednja osebnost atletskega troboja, ki se je pred kratkim vršil v Celju, je bil mladi slovenski atlet Joško Medjimurec. Šele pred osmimi meseci se je pričel ukvarjati z atletiko; trenutno pa je eden največjih slovenskih upov na bližnjem evropskem prvenstvu v Budimpešti. V Celju je prvič nastopil v jugoslovanski državni reprezentanci.

Doma je iz Prekmurja iz majhne vasi Pinče-Marov blizu Lendave. Trenutno nosi vojaško uniformo, ko pa bo odslužil kadrovske rok, bo ostal nekaj časa v Beogradu. Odločil se je tudi že za olimpijske igre v Mehiki čez dve leti. Potem pa se hoče preseliti v Slovenijo, ki jo je močno vzel; priznava se za Slovenca.

Kunstelj Ignacij — monsignor

Šele sedaj smo zvedeli, da je bil z 11. marcem letos dušni pastir Slovencev na Angleškem Ignacij Kunstelj, ki biva v Londonu, imenovan za monsignorja. S tem imenovanjem so hkrati počaščeni vsi slovenski izseljenski misijonarji po Zapadni Evropi. Kunstelj je pred leti oskrbel Slovencev v angleškem glavnem mestu hišo, ki predstavlja Slovenski dom v tem vlemestu.

Slovenski folkloristi v Italiji

Ansambel narodnih plesov in pesmi »Tone Cufar« z Jesenic je imel zadnje dneve kar tri gostovanja v Italiji. Najprej je nastopil v vili Santini, potem v Doberdolu in nazadnje v Trbižu. V vseh treh krajih so obiskovalci jeseniške plesalce in pevce navdušeno sprejeli.

Na pevskem tekmovanju v Arezzu

Pretekli teden je v Arezzu v Italiji pričelo tradicionalno mednarodno tekmovanje amaterskih pevskih zborov, ki se ga je letos udeleževalo 41 zborov, od teh 20 iz raznih evropskih držav. Jugoslovanske pevske zore sta zastopala akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane in zbor iz Sarajeva. Iz Trsta se je tekmovanju udeležil slovenski pevski zbor »Jacobus Gallus«, ki ga vodi Ubald Vrabec in ki se je na preteklih tekmovanjih zmeraj lepo uveljavil ter dosegel lepa priznanja. Zbori so tekmovali po svoji sestavi in programu v različnih kategorijah, vsi pa so tekmovali v kategoriji za narodne pesmi. V žiriji so bile ugodne osebnosti evropskega glasbenega sveta, med njimi tudi zagrebški glasbenik, skladatelj in dirigent Slavko Zlatič.

Prečernova koč na Stolu

Pred kratkim so na Stolu ob prisotnosti okrog 2000 planincev odprli novo Prečernovo koč. Na slovesnosti ob otvoritvi nove Prečernove koč so govorili člani jugoslovanskih oblasti in organizacij, kakor Boris Zihel, dr. Marijan Breclj, dr. Miha Potočnik in pa tudi predsednik Slovenskega planinskega društva iz Celovca Danilo Kuper. Prejšnja Prečernova koč je bila med vojno požgana. Pobudo za gradnjo so dali nekdanji borci, ki so se zbrali na Stolu leta 1962, da proslave 20-letnico bojev v teh krajih. Kočo na Stolu je gradilo pet gorenskih društev.

Mesečne plače v Sloveniji

Po podatkih republiškega zavoda za statistiko so znašale povprečne mesečne plače v Sloveniji junija 81 tisoč 400 starih dinarjev. V gospodarstvu je povprečje doseglo 79 tisoč 400 dinarjev in v negospodarskih sektorjih 93 tisoč 700 dinarjev.

Kako živijo Lužiški Srbi

Široka dejavnost največje manjšine v Nemčiji

Mesto Bautzen ali Budišin v Nemški demokraciji je sicer mesto z nemškimi značajem, vendar vsak tujec tudi na zunaj spozna, da prebiva tu še slovanska narodnost. V Celovcu bi tega na zunaj nihče ne mogel opaziti. Na glavnem trgu Budišina visi napis: »Srbska Kafana«. Srbi v Lužicah (Lausitz) imajo številne šole, v katerih je pouk v srbščini, knjižnice s knjigami v tem jeziku, ki so njihovi avtorji prav tako Lužiški Srbi.

To je največja manjšina v Nemčiji, ki se je tisoč let upirala nasilni germanizaciji in je šele zdaj dobila pravice, kakršnih so deležni tudi drugi člani njihove sedanje domovine — Nemške demokratične republike.

Zgodovina te slovanske etnične skupine je zelo burna. To je bil en sam boj za osnovne pravice in za obstanek. Vladajoči nemški režimi so jih prej imeli za brezpravno manjšino, prepovedovali so jim izražati nacionalnost in uporabljati materinščino. Dijaki, ki so v šolah govorili v svojem jeziku, so morali za kazen stokrat napisati v nemščini: »Ne smem uporabljati srbskega jezika.« Pod fašizmom so bila koncentracijska taborišča polna Lužiških Srbov.

Težko je reči, koliko je zdaj Lužiških Srbov v jugovzhodnem delu NDR, saj so se njihove družine pogosto mešale z nemškimi. Računajo, da jih zdaj živi tu kakih 100.000. Nemška demokratična republika jim je zagotovila pravice in jim dala olajšave, tako da jim omogoči svoboden razvoj. Te pravice so zajamčene tudi v ustavi NDR, leta 1948 pa so sprejeli poseben zakon o Lužiških Srbih. V raznih organih oblasti, v številni parlament NDR, je kakih 2000 pripadnikov manjšine. Ti imajo tudi svo-

je združenje »Domovina«, ki je zelo aktivno in v dobrih stikih z vsemi slovanskimi deželami, v številni Jugoslavijo. Združenje najtesneje sodeluje z oblastmi v NDR. V ministrstvih za notranje zadeve in za kulturo imajo poseben oddelek, ki se ukvarja s problemi in razvojem manjšine.

Posebej so proučili sistem šolanja za pripadnike manjšine. Imajo dve vrsti šol: v eni poučujejo samo v lužiškoserbskem jeziku, v drugih pa je dvojezični pouk — v nemščini in materinščini. Zanimivo je — pravijo pripadniki manjšine — da tudi nemški otroci, ki živijo v tistih vaseh, kjer so v večini Lužiški Srbi, obiskujejo enojezične šole in se uče lužiškega jezika. Šol prve vrste je devet, druge vrste pa osemdeset.

Žepna ali masovna knjiga

Pod izrazom »žepna knjiga« razumemo obliko knjige, ki je prišla k nam po 2. svetovni vojni predvsem iz ZDA in Anglije, pozneje pa tudi od drugod. Gre za knjigo manjšega, »žepnega« formata, z gosto potiskanimi stranmi in s papirjem slabše kvalitete; je broširana, ovitek pa plastificiran ali lakiran. Značilnost žepnih knjig je tudi zelo nizka cena, ki velja za vse knjige ene zbirke.

Izraz »žepna knjiga« pojasnjuje bolj format knjige kot pa knjigotrsko bistvo. Američani uporabljajo izraza »trade paperbound« in »massmarket paperbound«. Res je, da tudi Nemci in Francozi označujejo te knjige s »Taschenbuch« in »livre de poche«.

Prva je začela izdajati masovne knjige leta 1935 angleška založba Penguin Books. Namen založbe je bil, da ponudi kvalitetno knjigo najširšemu krogu bralcev po takih cenah, kot jih bodo zmogli vsi tisti, ki so jim vezane knjige sicer predrage. To zamisel je začela leta 1939 uredničevati v ZDA založba Pocket Books, po 2. svetovni vojni pa se je izdajanje masovnih knjig izredno razmahnilo po vsem svetu.

Razvoj tiskarske in knjigoveške tehnike — »industrijska proizvodnja knjige« — je omogočil pri določeni višini naklade

Tak sistem šolanja je omogočil, da se veliko pripadnikov manjšine usposobi za izvrstne strokovnjake, javne in politične delavce. V Budišinu imajo že 20 let poseben inštitut, v katerem proučujejo kulturo Lužiških Srbov in vzgajajo bodoče šolnike. Doslej se jih je kakih 600 usposobilo za učitelje. V inštitutu pripravljajo tudi učno osebje za druge strokovne šole, predvsem za tiste, ki jih obiskujejo otroci lužiškoserbskih ali mešanih družin. Niso redki primeri, da tudi Nemci študirajo na tem inštitutu.

Združenje »Domovina« posveča posebno pozornost razvoju kulture med pripadniki manjšine. Združenje izdaja dnevnik »Domovina«. To društvo med drugim goji stare tradicije zelo bogate folklorne Lužiških Srbov. Posebno pozornost zbuja založniška dejavnost. Po vojni je izšlo okrog 330 romanov, znanstvenih knjig in zabavne literature. Predsednik »Domovine« Kurt Krjenc je ugleden lužiški pisatelj.

(20.000 do 30.000 izvodov) knjižno proizvodnjo po tako nizki ceni, da jo je založnik lahko množično ponudil tržišču po ceni, ki velja za škatlico cigaret. S tem se je knjiga, če jo gledamo ekonomsko, spremenila iz »investicije« v »blago široke potrošnje«. To pa je seveda povzročilo bistvene spremembe tudi v distribuciji knjige, ker so morali najti založniki za tako visoke naklade nove kupce. Zato se je masovna knjiga preselila iz knjigarne (kamor celo v kulturno najbolj razvitih deželah hodi le okrog 3% branja željnega prebivalstva) drugam —; v časopisne kioske, samopostrežne trgovine in blagovne hiše, na železniške perone, avtobusne postaje in na ceste. Skratka: na vse tiste kraje, kjer je kakršnakoli verjetnost, da jo bo kupec opazil. Širok in kvaliteten izbor del, ki zajema tako klasično kot sodobno literaturo, poljudnoznanstvena, biografska, filozofska in celo leksikalna dela, oblikujejo okus tega novega bralca, ki bo verjetno čez čas, ko ga masovna knjiga po tehnični izvedbi ne bo več zadovoljila, postal redni kupec ostalih knjig v knjigarni.

Statistični podatki o knjižni proizvodnji ZDA v letu 1965 nam povedo, da je bilo med 28.595 novimi knjigami 9317 »paperbound«. Zanimivo je tudi, da je v primerjavi s približno 1500 knjigarnami v ZDA okrog 100 tisoč prodajnih mest za masovno knjigo.

in pri Slovencih? Pri nas masovne knjige v pravem pomenu besede sploh nimamo. Naše založbe v Sloveniji izdajajo štiri zbirke »žepnih knjig«: »Sto romanov« (22.000 izvodov), »Zenit« (10.000 izvodov), »Ljudska knjiga« (7.500 izvodov) in »Kiosk« (4.000 izvodov). Nobena teh zbirk ni postala masovna niti po distribuciji niti po ceni. S tem, da založbe distribuirajo te knjige preko knjigarn in z zbiranjem naročnikov na kompletne letnike, omogočajo v bistvu le to, da dobe naročniki knjige po nižjih cenah. Manjka torej bistveni element »masovne knjige«, to je neposredno pridobivanje novega bralca. In prav to je morda najpomembnejša naloga slovenskega založništva in knjigotrštva v sedanji dobi, še zlasti zato, ker je slovenski knjižni trg nerazvit in vezan na tradicionalne oblike prodaje, kar velja še posebej za naše koroške razmere.

Kongres poznavalcev Balkana

Pretekli teden je pričel v glavnem mestu Bolgarije, v Sofiji, prvi mednarodni kongres balkanologov (poznavalcev razmer na Balkanu). Povabilu se je odzvalo okrog 1.200 znanstvenikov in gostov iz Romunije, Jugoslavije, Grčije, Albanije, Turčije, pa tudi iz Sovjetske zveze, Združenih držav, Češkoslovaške, Madžarske, Nemčije in Poljske. Kongres se je vršil pod pokroviteljstvom ustanove Združenih narodov UNESCO.

Delovni krožek znanstvene ustanove »Deutsche Forschungsgesellschaft« je v Münchenu po prizadevanju slovenskega založnika dr. dr. Rudolfa Trofenika za to priliko izdal obsežen zbornik razprav in študij s področij, s katerimi so se bavili na tem kongresu. To znanstveno knjigo je v izredno kratkem času strokovno in uspelo natisnila in izdelala Mohorjeva tiskarna v Celovcu.

sodobni kulturni

portret

Helmut Scharf

Koroški kulturni delavec Helmut Scharf se je rodil 28. novembra 1915 v Beljaku, zdaj pa živi v Vrbi ob Vrbskem jezeru. Po poklicu je profesor na celovškem učiteljski šoli. Leta 1938 so ga vrgli iz službe. Po osvoboditvi spet službuje kot šolnik in kulturni delavec na Koroškem. Pesmi objavlja od leta 1935. Sodeloval je v številnih antologijah in izdal doslej dve samostojni pesniški zbirki: »Als Toter leben« (živet kot mrtvec) in »Saumpfad, Neue Gedichte« (1963, Tovorna steza). Za prvo delo je prejel leta 1954 prvokrat podeljeno nagrado mesta Celovec.

O svoji lastni pesniti sodi Helmut Scharf: »Besede, ki potujejo boste, imenujem svojo pesem«. Zato je Scharfova lirčna izpoved občutna in rahločutno prizadeta. Njegova beseda je občutljiva kakor koža in objema s seismografsko pozornim izrazom trato, zemljo, kamenje, pa tudi razpokline, trnje in steklovino. Scharf je pesnik človeških radosti in bolečin, grenkih izkušenj o minljivosti in krutosti življenja, hkrati pa izpovedovalec globoke vere v smisel človeškega iskanja in umetniškega snovanja. Ozadje za to najdemo v pesnikovi življenjski zgodbi: zgodnje razočaranje v službi, predvsem pa udeležba v drugi svetovni vojni. Od leta 1940 je bil vojak do konca vojne. Na bojiščih v Franciji in Grčiji, na Finskem in v Italiji je vsak dan znova doživel, da je del pošastnega vojaškega stroja in da človek v tem stanju le težko ohrani v sebi človeka.

Scharfova lirika je preprosta, za današnja modernistična naziranja morda nekoliko konvencionalna, vendar izredno impresivna zaradi svoje iskrenosti in neposrednosti. Tisti del literarne kritike, ki se še vedno zavzema za lepo pesniško obliko in zvenco rimo, prisoja Helmutu Scharfu pomembno mesto v sodobni avstrijski poeziji.

Helmut Scharf se je razmeroma pozno pojavil v javnosti s svojimi knjigami. Njegovo pesniško zbirko »Saumpfad« iz leta 1963 mu je opremil koroški slikar Werner Berg. Pesmi »Tschabon, Trauer um ein Dorf« (Tschabon, žalovanje za neko vas) in mladinska knjiga »Das Haus zu den drei Löwen« (Hiša pri treh levih) so njegove najnovejše stvaritve.

Helmut Scharf pa ni le pesnik, temveč tudi literarni teoretik. Ob lanskim kulturnih dnevih mesta St. Veit a. d. Glan smo poslušali njegov referat o poeziji, kjer se zavzema za to, da bi modi na ljubo ne ovrgli bogate pesniške tradicije. Pod naslovom »Kärntner Literaturspiegel« (Koroško literarno ogledalo) je zbral svoje literarno kritične eseje.

Slovenecem se je približal s svojimi radijskimi slušnimi igrami. Radio Ljubljana je oddajal leta 1961 v slovenskem prevodu »Geruch unverläblich« (Voh nezanesljiv), kjer avtor obravnava trpljenje koroških Slovencev za časa Hitlerjevih dni. Avstrijski radio pa je oddajal leta 1962 igro »Die Messe in Monrupino« (Maša v Monrupino). Tu je prikazal avtor svoja lastna doživljanja v vojni blizu Trsta.

Kadarkoli je Scharf razpravljal o koroškem Slovcu, je bil z njim pošten in odkrit. Znal je zastaviti svojo besedo in svoje pero v prid slovenskega ljudstva na Koroškem.

Človek Helmut Scharf je današnjemu razvrednotenemu času zgled kritičnega duha. Še več, njegova umetnost je dokaz, da se je treba do svoje besede priboriti, da je v tem boju treba izoblikovati svoj izraz in svojo umetniško podobo, kakor je zapisal člankar v letošnjem Koroškem koledarju.

Marsikdo kulturnikov pa bo pri tem moral ugotoviti, da živi kot mrlič:

Prej ko življenja peza nas konča,
poskusimo še tole ukreniti:
kot bi odhajali zares, se posloviti
in svidenja slovo naj ne pozna.

Umreti svetu, kot brezdušna stvar
se na pogrebu lastnem naihleti,
potem domov in kot mrlič živeti,
nikomur na očeh, nikomur mar.

Kot dober mrtvec: nezahteven, tih
in brez želja, po sreči nič ne vpraša,
kot mrtvec lahek: zlahka se prenaša,
zlahka pozabi. — Več velja o njih.

Skof Laszlo govoril hrvatskim srednješolcem

Hrvatski akademski klub na Gradiščanskem je priredil v Železnem v soboto in nedeljo, 20. avgusta, seminar za srednješolce. Mladim so govorili razni gradiščanski kulturni delavci. Pripomniti je treba, da se je udeležil seminarja tudi škof dr. Štefan Laszlo, ki je navdušil srednješolce v sicer kratkem, a lepem govoru, kaj pomeni materinski jezik za Cerkev in narod.

V imenu Koroške dijaške zveze je zbrane pozdravil Filip Varaš.

SLOVENSKI JEZIK

Ljubljanski dnevnik »Delo« je v zadnjih dneh objavil na prvi strani tehten prispevek k naši kulturnosti. Članek »Slovenski jezik«, ki ga je podpisal France Novšak, prinašamo tudi našim bralcem, ker smo mnenja, da tudi nas in predvsem nas tarejo podobni problemi dan za dnem.

V zadnjem času pogosto slišimo in beremo, da se slovenščina premalo spoštuje. V sami Ljubljani še tu in tam krožijo obrazci v spakedrani slovenščini ali kar v srbskohrvatskem jeziku. Obmejni organi v Sloveniji le redko upoštevajo ustavne določbe, po katerih je slovenski jezik na slovenskem ozemlju državni in uradni jezik. Včasih gre zgolj za indolenco, včasih za primitivno pojmovano bratstvo, včasih tudi za podcenjevanje, največkrat pa za neznanje in za premajhen posluš za stvar. Trgovska in industrijska podjetja širom po državi se le redko potrudijo, da bi embalažo izdelkov, namenjenih slovenskemu kupcu, ustrezno opremila. Žal so med temi tovarnami tudi slovenska podjetja in v kaj čudno luč jih postavlja inozemski fabrikant, ki je svoj razpršilec proti madežem opremil z lepim slovenskim besedilom na embalaži. Iste pomanjkljivosti opazamo na javnih napisih, na vlakih, avtobusih in trolejbusih, v restavracijah in trgovinah, če ne drugače, v neprečiščnem jeziku. Tudi reklame so se uvrstile v sredstva, ki kvarijo, pačijo ali drugače žalijo jezikovni čut. Socialistična zveza je zaradi takih pojavov izdala znano pismo o spoštovanju slovenščine. Številni bralci pišejo uredništvom naših časnikov tudi o mrcvarjeni slovenščini in zahtevajo ukrepe. Nekateri predlagajo celo, da bi sprejela slovenska skupščina poseben zakon, ki bi zagotovil slovenščini njene pravice.

Kakor vsak jezik je tudi slovenščina tisto globoko intimno občilo, ki na poseben način tesno in trajno združuje vse člane nekega narodnega občestva. To občilo je zato pri vseh narodih dragocenost prve vrste, dragocenost, ki je vir ponosa in ljubezni do zemlje, kjer narod prebiva. Jezik ni samo govorica, jezik spada k samemu bistvu našega obstoja, jezik je del naše osebnosti. Ni treba biti posebno dober opazovalec, da doženemo, kako tisti, ki ne spoštujejo svojega jezika dovolj in ki se jim ne zdi vredno govoriti v lepem jeziku, navadno niso osebnosti. Osebnost in odnos do jezika sta vedno v globoki medsebojni odvisnosti.

Danes, ko imajo vse pomembnejše radijske postaje sveta redne oddaje v slovenščini, pač ni razloga, da bi jadikovali, češ ta in ta se noče naučiti našega jezika, ta in ta ga omalovažuje, ta in ta... Koliko bodo slovenski jezik spoštovali drugi narodi, je odvisno samo od nas. Jezik Dalmatina, Prečerna, Levstika, Cankarja in Kosovela vsekakor terja, pa tudi zasluži vso našo ljubezen. Čim bolj bomo gojili slovenščino v pisanju in v govoru, čim manj bomo pakedrili jezik našega intimnega sveta, tem bolj bomo razvijali generacijo novih osebnosti, ki ji bo povsem jasno, da je slovenski jezik zadeva vseh nas, našega skupnega, kolektivnega srca.

Študijski dnevi slovenskih izobražencev v zamejstvu

OD 2.—5. SEPTEMBRA 1966 V DRAGI (BAZOVICA) PRI TRSTU

PETEK, 2. septembra 1966: Popoldne in zvečer prihod udeležencev iz oddaljenejših in tudi iz najbližjih krajev. Prvi dan je namenjen srečanju in pogovorom ter sprehodom v skoraj planinskem miru, a le nekaj kilometrov od morja.

SOBOTA, 3. septembra: Dopoldan je posvečen slovenskim problemom. Na sporedu: predavanje ravnatelja učiteljskega dr. Antona Kacina, predsednika Demokratske zveze v Gorici **POLOŽAJ SLOVENCEV DANES**.

Koreferata: dr. Valentin Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev: **SLOVenci NA KOROŠKEM**, dr. Matej Poštovan, tajnik Slov. kat. skupnosti v Trstu: **SLOVenci NA PRIMORSKEM**. — Razgovor in strnjeno zaključkov. — Predavanje univ. prof. dr. Janeza Janžekoviča iz Ljubljane: **ZNANOST IN SVETOVNI NAZORI**. Razgovor ob predavanju.

NEDELJA, 4. septembra: Predavanje dr. Janeza Janžekoviča: **SMISEL ŽIVLJENJA**. Po predavanju razgovor. Predavatelj dr. Aleša Lokarja, univ. asistenta na tržaški univerzi: **O TEHNIKI SOZITJA IN SODELOVANJA MED LJUDMI Z RAZLIČNIM SVETOVNIM NAZOROM**. Koreferat — dr. Matej Poštovan. Predavanje dr. Reginalda Vospornika, tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev: **O PROBLEMU DANAŠNJE MLADINE**. Koreferat: Drago Štoka iz Trsta. Razgovor o načetih, a nerešenih problemih v obeh dneh. Ob 20. uri zaključek.

PONEDELJEK, 5. septembra: Zjutraj izlet in razhod.

Prijavite se do 25. avgusta na naslov: Narodni svet koroških Slovencev, Celovec, Viktringer Ring 26.

Trgovina z mešanim blagom in tekstilijami z bogato izbiro — Zmerne cene

KUŠEJ TEREZIJA — FRANC
ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

ŠT. PRIMOŽ V PODJUNI

(Uspel pevski koncert)

V soboto, dne 20. avgusta zvečer, je pridilo domače prosvetno društvo »Danica« pri Voglu pevski koncert, na katerem sta nastopila mešana zbor iz Globasnice in moški zbor iz Štebna v Podjuni, oba pod vodstvom pevovodje Janeza Petjaka. Izvajali so večinoma pesmi pesnice Milke Hartmanove in nekaj Lesičjakovih. Oba zbora sta občinstvu ugajala, ki je temu razpoloženju dalo duška z živahnim in dolgotrajnim ploskanjem. Za povezavo je poskrbel dr. Zablantnik. Namen koncerta je bil tudi, prikazati tujim letnim gostom našo pevsko kulturo in lepoto naših pesmi. In res je bilo teh precej. Povezovalce je zaradi tega razložil pomen koncerta tudi v nemškem jeziku in pred vsako pesmijo vsebino. Mogoče bi bilo bolje, nastopiti z več živahnimi pesmimi. Sedaj v letnem času, ko morajo naši ljudje delati po 12 do 14 ur na dan, in so zvečer zelo izmučeni, so dozvetni v splošnem bolj za lahko, veselo razvedrilo. Pesmi s solospeli so priljubljene, to tudi zaradi tega, ker tu besedilo poslušalci bolje čujejo. Tudi za tuje goste velja isto, ki besedila ne razumejo.

Upoštevač izmučenost naših ljudi in še to, da je bila za letne goste ob istem času v bližini godba na pihala, ki gotovo še bolj »vleče«, je bila udeležba dobra in je pevski koncert omenjenih zborov dosegel svoj namen. Oba zbora vabimo na svidenje. Poživil je koncert tudi domači godalni trio »Korotan« s solistkami.

Kmetje, vaša nakupovalnica je **Kmečka gospodarska zadruga Pliberk**

Zadruga prodaja po ugodnih pogojih vse kmetijske stroje, orodje, semena, ostale potrebščine. — Kupuje žita in druge kmetijske pridelke

Domači denarni hranilni in kreditni zavod je

Hranilnica in posojilnica Pliberk Živinorejska zadruga za Libuče in okolico

Živinorejska zadruga se prizadeva za napredek naše živinoreje

Pri nas na Koroškem

Bili smo na maturitetnem potovanju

Strah pred maturo, veselje po srečnem zaključku, vse je bilo za nami. Ko smo vse slovesno proslavili, smo šli vsak na svoj kraj, da si odpočijemo.

Čakalo nas je pa še maturitetno potovanje, katerega smo se vsi veselili. Nameravali smo obiskati naš matični narod in dele Hrvatske.

Preden vas sedaj popeljeva po poti, po kateri smo se peljali in uživali krasote slovenske zemlje, bi se rada vsem, ki so nam ta izlet omogočili, v imenu vseh udeležencev pristočno zahvalila.

18 maturantov se nas je zbralo pod okriljem naše razredničarke, prof. dr. Petkove in prof. dr. Vospornika na pliberški postaji in odpeljali smo se proti Prevaljam.

Tu nas je čakalo prvo presenečenje: ko smo izstopili, nam je »oktet izpod Uršle« zapel v pozdrav. Nato so nas pozdravili zastopniki občine in dr. Sušnik, ravnatelj ravenške študijske knjižnice, ki nas je hkrati povabil na ogled ravenške gimnazije in študijske knjižnice. Prej pa smo se telesno malo okrepčali in se s »koroško budnico« skromno zahvalili oktetu in ostalim za sprejem.

Med sedanjem v avtobus smo se seznanili z našim vodjem, prof. dr. Klemenčičem ter tehničnim vodjem, g. Štefanijo Isajevič.

V študijski knjižnici je vzbudila naše posebno zanimanje Dalmatinova biblija, ki je na vsem svetu ohranjena še v kakšnih šestdesetih izvodih, ter Valvasorjeva originalna izdaja.

Pot nas je vodila naprej v Slovenjgradec, kjer smo si ogledali umetnostni paviljon. Sedaj so tam razstavljeni dela domačih umetnikov. 23. oktobra pa bo tam otvoritev likovne razstave »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi«, na kateri sodelujejo umetniki svetovnega formata.

V »muzeju revolucije« smo lahko videli dokumente iz časa nacističnega nasilja.

Zanimale so nas tudi stare freske v slovenjgraški cerkvi, zato smo si jih tudi ogledali.

Prehitevajoč dravske valove, s pogledom na Pohorje, smo kmalu prišli v Maribor, od koder smo se peljali proti Ljubljani. Še isti večer smo bili sprejeti pri zastopnikih

ŠT. RUPERT PRI VELIKOVCU — VINOGRADI (Pogrebi)

Po Koroškem je dosti gospodinje ali deklet, ki so šle skozi gospodinjstvo šolskih sester v Št. Rupertu; ta dekleta poznajo tu delujoče sestre in jih tudi zanima, kako in kaj se v njihovem zavodu godi. Tako jih bo tudi zanimala vest, da smo dne 11. avgusta 1966 pokopali mnogim bivšim gojenkam in tudi drugim dobro znano sestro **Liberijo**. Bila je najstarejša med šolskimi sestrami v Št. Rupertu, kajti prekorčila je junija 80. leto življenja, pa je bila tudi med vsemi sestrami najdalje na tukajšnji podružnici, namreč že od l. 1932 naprej nepretrgoma, izvzemši tista 4 leta od 1941—1945, ko so bile sestre od Hitlerjevega režima izgnane odtod.

S. Liberija ni stopala v javnost, ni zavzemala v družini šolskih sester važnih ali vidnih služb, n. pr. službo s. prednice ali podobno. Njeno življenje je potekalo na tihem, njeno delovanje se ni videlo na zunaj. Že zaradi tega ne, ker je bila mnogo let bolj rahlega zdravja. Toliko bolj pa je šlo njeno življenjsko delo v globino, v globino lastnega srca in tudi drugih src, s katerimi se je srečala v življenju. To nam

mestnega sveta, ki so podarili vsakemu knjižni dar v spomin. Naslednji dan nas je sprejel avstrijski konzul Riesenfeld. V svojem nagovoru je dejal, da se veseli našega obiska, in poudaril pomen znanja več jezikov ter nakazal našo nalogo, da naj delujemo za zblizevanje in spoprijateljevanje obeh narodnostnih skupin na Koroškem.

Po avtocesti smo drveli naprej proti Zagrebu in čeprav so hitro švigale mimo nas slovenske vasice, našim pogledom ni ušla

PEVSKO DRUŠTVO »JAKOB GALLUS- PETELIN«

Pevke in pevci »Gallusa«!

Počitnice — tudi naše — se bližajo kmalu. Ker nas čaka takoj jeseni mnogo dela, bomo začeli zgodaj z vajami.

Prva pevka vaja bo v soboto, 3. septembra 1966, popoldne. Posebej opozarjam:

1. zberemo se na Velikovski cesti 5 (Haimlinger),
2. začetek vaje že ob 14. uri,
3. vaja bo v dveh oddelkih.

Pridite vsi in točno! Na veselo svidenje!
Pevovodja

romantičnost Otočca, ki smo si ga tudi poliče ogledali.

Kmalu smo prekoračili slovensko-hrvatsko mejo in se bližali Zagrebu. Veličastni so objekti centra, kot n. pr. katedrala, grajena z vsemi finesami gotskega sloga. Ko pride tujec v cerkev, ga zajame mistična mračnost, ki skriva v sprednji strani grob kardinala Stepinca. Zanimiva je tudi glavna ulica, na kateri je vsak popoldan vsaj tako živahno, kakor n. pr. pri nas na pliberškem sejmu.

Naslednji dan smo imeli priliko, da si ogledamo Plitvička jezera. Peljali smo se preko revnih kraških pokrajin, mimo ubogih bajtarskih koč. Človek se čudi, da je v takih razmerah še možno živeti. Polja, kot ga poznamo mi, sploh ne vidiš. Travniki so majhni in obdani z ograjo iz kamenja, namesto drevja raste pritlikavo grmičevje. Zanimivo je tudi prebivalstvo: po

je razodel v lepem nagrobnem govoru kanonik Zechner, ki je razkril skrivnost njenega življenja; to je bila njena globoka ljubezen do trpljenja. Nosila je dosti križev, malih in velikih, najbolj križ dolgotrajnega bolehanja. Rajna sestra je bila dober psiholog, dobra poznavalka človeške duše in njenih skrivnosti, znala je govoriti marsikateri duši od srca do srca. Pa tudi sicer so se marsikateri izven samostana radi pogovarjali z njo v zaupnem dogovoru, ker je znala tako globoko poseči v dušo.

Njen posel je bil predvsem šivanje. Poleg tega pa je največ časa in skrbi posvečala cvetlicam, ki so bile njene ljubljene. Vsa leta jih je ljubeče gojila na vrtu sestrske hiše. Odtod so jo mnogi mimoidoči najbolj poznali in cenili in marsikatera imenitna gospa iz mesta si je zaželela njenega izkušnega sveta, kako naj ravna s cvetlicami, da bodo uspevale. Še marsikaj zanimivega bi se dalo povedati iz njenega življenja, če bi bil za to čas. Naj omenimo samo še to, da, kakor je splošno rada in mnogo ter s pridom prebirala knjige in liste, tako je bila posebno zvesta bralka »Našega tednika«. Zato naj ji bodo te vrste zapisane v spomin.

Umrla je 9. avgusta 1966, prav na tisti dan kot leto prej gospod dr. Petek, kateri jo je pred leti v dolgi bolezni skrbno zdravil in se ga je zato vedno hvaležno spominjala. Zdej počivata oba na pokopališču v Št. Rupertu.

Naj sporočimo še, da smo pokopali dan po veliki gospojnici, 16. avgusta, Dularjevega očeta na Vinogradih, Jakoba Wernig. Rodil se je pred dobrimi 80 leti v Hudem kraju, pa je že kot otrok s svojimi starši prišel v naš kraj, k Pušniku na Vinogradih, od koder se je priženil k Dularju. Bil je daleč naokoli znan, zato ga je tudi izredno velika množica ljudstva prišla spremit na zadnji poti. Naj prav tako počiva v miru.

večini vidiš le starke in starčke, mladi ljudje pa se izseljujejo »s trebuhom za kruhom«, zato je veliko domačij praznih in razpadajo. Pokrajina je kraška in zelo suha, zato se je pojavilo pred našimi očmi pravo čudo: Plitvička jezera. Nanizanih je 12 bistrih jezer, ločenih med seboj po ozkih pragih, čez katere pada voda v stoterih slapovih. Pod zadnjim jezerom pa pada 78 m visok curek Plitvice in tako se rodi reka Korana. Ves predel je nacionalni park. Ob jezerih so speljane stezice, po katerih se lahko sprehajaš in občuduješ očarljive barve jezer. Zaradi te naravne lepote je služil ta kraj že večkrat za naravno kuliso raznim filmom.

Naša želja je bila, da bi sedaj čimprej prišli do morja, da bi se odpočili od naporene vožnje. In res, čez nekaj ur smo pred Senjem zagledali morje brez meja. Malo smo se v njem ohladili in nato drveli ob morju proti Reki.

Reka je po prebivalstvu približno tako veliko mesto kakor Celovec in izrazito hrvatsko. Stare v njem so cerkve, avgustinski samostan in trsatski grad (znana romarska pot), ki so ga dali postaviti Frankopani v 13. stoletju. Sicer je Reka mesto novejših zgradb in širokih ulic. Najbolj znana je kot največje pristanišče med jugoslovanskimi pristanišči. Na leto pristane okrog 10.000 ladij, ki pripeljejo 4 milijone ton blaga in nad 1 milijon potnikov. Ves čas se sliši zamolklo nabiranje iz ladjedelnice, ki izdeluje ladje celo za Anglijo, ki je dežela najboljših ladjedelcev na svetu. V mestu živi italijanska manjšina, ki ima svoje šole in razne kulturne ustanove.

Še isti dan smo prepotovali preko Opatije, Pazina, Poreča ves istrski polotok. Istra ni v celoti pusta, kakor bi človek mislil, to velja le za severni, najbolj celinski del. Srednji pas Istre ima rodovitnejšo zemljo. Po barvi prsti se imenuje rumena Istra, najjužnejši del, pravtako imenovan po barvi prsti, je rdeča Istra. Zemlja je rodovita in pridelujejo na njej žito, sadje in vino. Skozi mesto, ki leži v taki pokrajini, Pazin, smo se pripeljali tudi mi. Pomemben je bil za narodni prerod istrskih Hrvatov.

Kmalu nato smo prispeli na naš vmesni cilj, v Poreč. Bilo je že temno in nismo si mogli več ogledati mesta, kar pa tudi ni bilo potrebno, ker smo nameravali ostati tu več dni in se kopati, takoj pa smo se hoteli prepričati, če je vinček muškata res vreden svoje pohvale.

Razumljivo je, da smo drugi dan vstali po načinu letoviščarjev, nato pa čimprej v morje. V naslednjih dneh smo našli tudi čas za ogled mesta in okolice. Poreč je najstarejše mesto na istrskem polotoku z zelo lepo okolico, kot n. pr. Plavo laguno, otokom sv. Nikolaja in znamenitimi objekti, kot je starokrščanska bazilika iz 6. stoletja, ki je ena najboljših ohranjenih v Evropi. Okrašena je z mozaikom in marmorjem. Stara utrdba Kula je preurejena v mistični bar. Domačini nudijo tudi kulturne programe. Imeli smo priliko, da smo si ogledali »folklorni večer«.

Potem smo se ustavili v Kopru, največjem slovenskem pristanišču, ki ima dolgo zgodovino: tu je stalo že grško naselje Caprarija, v srednjem veku so mu gospodo-

Strokovna trgovina za umetne cvetlice, mirte in
damske klobuke

Grinzel

KLAGENFURT, Alter Platz 34

vali oglejski patriarhi in Benečani. Imenovali so ga caput Istriae. Mesto je imelo dvojno obzidje in 12 vrat. Razkošnost tedanjega časa se kaže še sedaj v mogočnih mestnih hišah. Toda, ko je Trst postal prosta luka, je začela veljavna Kopa bledeti in hiral je do nedavnega. Po vojni je začel spet pridobivati na ugledu in pomenu.

Kmalu nato pa smo se že nahajali v Škocijanskih jamah, ki jih prištevamo poleg Postojnske jame med največjastnejša pozorišča kraškega podzemlja.

Vozili smo se naprej in sedaj nas je sprejela v svoje naročje Soča ter nas spremljala proti domu. Občudovali smo njene modrozeleno valove, ki se globoko zajedajo v bele skale ter skakljajo mimo Kobarida in Vrsna, Gregorčičevega rojstnega kraja. In že smo se vzpenjali na Vršič, se nato spuščali proti Jesenicam. Težko je bilo slovo, ostali so nam lepi spomini in trden sklep, da se kmalu spet snidemo.

Vanč in Vorč

Poletne prebavne motnje

Poleti in zgodaj jeseni dostikrat kar cele družine čez noč zbolijo za različnimi prebavnimi motnjami: že po nekaj urah jim je slabo, telesna temperatura se dvigne, dostikrat prično bruhati; krčem in bolečinam v trebuhu pa sledi driska. Ko iščemo vzroke takih obolenj, kar preradi pozabimo na možnost okužbe hrane, ki je bila že pripravljena dalj časa ali pa iz okuženih živil. Zato si pogledajmo danes nekoliko vzrokov za te težave.

V splošno povzročijo take težave okužbe s klicami ali njihovimi strupi. Prenašajo jih bolniki ali pa tisti, ki so boleznijo že prestali in še vedno izločajo kužne klice (baciloscenci) in to z izločki (blato, urin). Okužba je mogoča, če uživamo okužena jedila, predvsem kuhano meso, mleko, mlečne izdelke in včasih račja jajca. Lahko pa so take okužbe posledica kapljicne okužbe hrane, ko bolnik kašlja ali kiha čezno. Prav tako lahko zanese kužne klice z zagnjeno ranjeno roko. Izjemoma lahko pridejo klice tudi iz zemlje in okužijo mesne izdelke. V tem primeru pa so znamenja okužbe drugačna, kažejo na prizadetost živčevja: glavobol, vrtoglavica, dvojne slike, težave pri govoru in požiranju, izsušena usta. To so izredno važna opozorila, kajti če ne začnemo takoj zdravljenja, sledi hitro poslabšanje in smrt. Za tem obolenjem, tako imenovanim botulizmom, namreč umre vsak peti bolnik.

Zmleto meso in poltrajne salame so mnogo bolj nevarne kot meso v kosu. Tudi meso za živali, zaklanih v sili ali ko so pre-

trujene, je nevarno. Še posebej grešijo gošpodinje, ko puščajo zmleto in seseklano meso dalj časa, pa čeprav v hladilniku. Prav tako so lahko nevarne predolgo odprte konzerve ali narezki, ki čakajo po ves dan.

Dostikrat pa so lahko vzrok prebavnim motnjam tudi rastline, ki še niso povsem zrele (fižol, krompir), ali pa ko dozori (rženi rožički, volčja češnja). Čedalje več je težav zaradi sredstev, s katerimi zavarujemo sadno drevje pred škodljivci. Tanka plast strupov lahko prekriva sadež, drugi pa zopet gredo skozi drevesne sokove vanj in če tako sadje jemo prekmalu, so težave kaj hitro tu. Žrtve so zlasti otroci.

Kaj naj naredimo, če se kaj takega pri naši hiši pojavi? Že pri najmanjšem sumu na zastrupitev s hrano shranimo ostanke

Kako zavarujemo les pred hroščem lesarjem

Progasti lesar je do 3,5 mm velik hrošček, temnorjavega vratnega ščita in s svetlorjavimi pokrovnimi krili, na katerih so opazne tri nekoliko temnejše podolžne proge.

Najprej si natanko oglejmo, kako poteka njegov razvoj, saj nam bodo tako tudi laže razumljivi ukrepi, s katerimi obvarujemo škode dragoceni les.

Hroščki progastega lesarja preživijo večino svojega življenja v notranjosti lesa. Zunaj lesa se pojavljajo le ob svatbenih poletih, ki jih opazimo najpogosteje v prvih pomladanskih mesecih. Po parjenju si samice na-

hrane, ki je sumljiva ter morebitne izbljuvke ali iztrebke, ki jih vedno pokažemo zdravniku. Ta bo tudi odredil v hujših primerih ustrezno zdravljenje. Do takrat pa poskušajmo sami čimprej spraviti strup iz telesa (izbljuvati ali izprazniti črevesja s čistilnimi sredstvi). Živalsko oglje je tudi primerno, ker veže strupene snovi in jih tako odstrani iz črevesja. Žlico oglja ali dve tableti raztopimo v kozarcu vode in počasi popijemo več kozarcev. Ne smemo se ustrašiti, če bo potem blato črno, kot bi bilo pomešano s sajami. Vsako hujše obolenje pa nas mora opozoriti na življenjsko nevarnost, zato ne pomišljajmo in brž pojdimo po zdravniku ali pa odpeljemo bolnika k njemu. Okrepila ga bo skodelica prave kave. Najprej ne moremo vedeti, kako resna je okužba, zato odlašanje ni varno.

Red v gospodinjstvu in osebna higiena vseh družinskih članov so najboljše preprečevanje prebavnih obolenj.

gonsko poiščejo najustreznejše prebivališče, kjer bodo lahko vzgojile svoj zarod in potomstvo. Kot taka jih najbolj privablja in jim tudi ustreza še sveža neobeljena smrekova hlobovina, enako pa tudi površno obeljena hlobovina, če je uskladiščena na vlažnih krajih v gozdu. Le v izjemnih primerih si samice izberejo tudi poškodovano in hiračoče drevje z zmanjšanim pritiskom drevesnega soka. V ustrezen hlobo ali drevo izvrti samica do 6 cm globok rov v radikalni smeri. Na koncu se pa ta vhodni rov nadaljuje v dveh zavornih rovih. Ob stene zarodnih rogov odloži samica v več ali manj enakomernih razdaljah do 50 jajčec. Samec, ki sledi samici v rove, je medtem zaposlen z izrivanjem vrtovine skozi vhodno odprtino. Roditelja ostaneta še nadalje v rovih in skrbita za razvoj zalege. Ko se iz jajčec izvale ličinke, si svoje prvotne vdolbince povečujejo v kratke rove, ki se širijo v pravokotni smeri na zarodni rov. Tako nastane za to vrsto značilni lestvičasti rov. Po petih do šestih tednih ličinke dorastejo in se v rovih zabubijo. Po nadaljnjih 8 do 12 dneh izlezejo iz bub mladi

hroščki, ki ostanejo nekaj dni še v rovih, dokler spolno ne dozore. Ko je slednjič dosežena tudi ta razvojna stopnja, po zarodnem in vhodnem rovu zapuste rove, zlete na prostost. Novi rod nadaljuje z uničujočim delom. Vidimo, da ima progasti lesar v našem podnebnju ob normalnih razmerah dva rodova na leto. To ga usposablja, da se razmnoži hitro razmnoži.

Značilno za te škodljivce pa je, da se niti odrasli hroščki niti njih ličinke ne hranijo z lesom, temveč izključno s posebno vrsto Ambrosia glivic, ki bogato obraščajo vse dele rogov. Zаметke glivične kulture pa preneseta že roditelja na dlačicah, s katerimi sta obrasla. Glivice, ki so bele barve, odmro in počrne. Če se to zgodi, potem tudi ličinke lesarjev poginejo od lakote.

Iz opisa, kako se razvija progasti lesar, smo videli, da je glavni pogoj za nalet in razvoj škodljivca vlažnost lesa. Zato je najvažnejše in osnovno pravilo, če hočemo les zavarovati pred progastim lesarjem, da hlobovino čimprej zvozimo iz gozda ter jo uskladiščimo na zračnih skladiščih. Tako pospešimo osušitev lesa in glivice ne morejo več rasti. S tem zanesljivo odvrnemo tudi nalet lesarjev.

Močnejši nalet lesarjev na nezavarovano hlobovino lahko do 30 odstotkov zmanjša uporabnost hlobovine. Les, ki so ga okužili lesarji, ni uporaben niti za celulozo niti za kako drugo kemično predelavo, ker v njem hroščke, ki jih obdaja hitinski oklep, lužine ne tope in je zato iz takega lesa pridobljena celuloza nečista.

Lunar orbiter snema Luno

Amerikanci so z vesoljskega oporišča Cap Kennedy pred kratkim izstrelili v vesolje vesoljski laboratorij Lunar orbiter, ki naj napravi na stotine posnetkov površine Lune. Vse delo poteka po načrtih in Amerikanci govore o velikih uspehih tega poskusa. S tem se bliža dan, ko bo zletel prvi človek na mesec. Kajti na podlagi teh posnetkov naj bi pozneje iztaknili najugodnejši kraj, kjer bi lahko pristali ameriški vesoljci.

Spoznajmo arniko

Arnika, brdnja ali črvivec je dehteča 20 do 60 cm visoka rastlina, s kratko, debelo, valjasto, plazajočo korenino. Stebelce je pokončno, enojno ali le malo razvejano. Je puhasto in žlezasto. Ima 1 do 3 oddaljene pare navzkriž stojičih listov. Listi ob tleh tvorijo rožico ali rozeto in se dotikajo zemlje. So jajčaste oblike in celorobi. Cvetovi ali glavice so posamične, le redko do 3 sku-

paj, široke 6 do 8 cm. Arnika je temnorumene, rumenjaku podobne barve.

Raste posamezno ali v gruclah na humoznih peščenih tleh, na negnojnih travnikih in senošetih, na pašnikih, tu in tam tudi v redkih gozdovih iglavcev, v vlažnih borovih gozdovih itd. Cvete od maja do avgusta. Apnena tla ji ne prija. Raste od nižin pa prav do visokih gora. V Švici so jo našli v višini 2800 metrov.

Na travnikih in pašnikih je s kmetijskega stališča škodljiva, ker odvzema s svojimi listi travam in drugim zelem obilo prostora. Svežo arniko jedo kvečjemu koze. V seno pridejo le trda in s hranilnimi snovmi zelo revna stebelca. Govedo, krmljeno s senom, ki ima mnogo stebelc arnike, dobi krvomočo. Suhi travniki, kjer raste arnika, niso dosti vredni.

Za omenjene nevednosti pa se arnika oddolži z odličnimi lastnostmi kot zdravilna rastlina. Kaj vse z arniko lahko zdravimo, bomo pisali ob kaki drugi priložnosti.

Rekordna trgovina med Jugoslavijo in Avstrijo

Razvoj blagovnega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo od 1960 do 1965 je tema poročila avstrijske zvezne zbornice. Kot kaže študija, se ni povečal le avstrijski izvoz, ampak je tudi prodaja jugoslovanskega blaga v Avstriji, ki je od leta 1961 dalje nazadovala, po večji sprostitev v Avstriji po letu 1964 in v letu 1965 dosegla rekordno vrednost 725 milijonov šilingov. Avstrijske dobave, ki so od 1960 nazadovale, so lani dosegle milijardo šilingov in so s tem nekoliko presegle uspeh leta 1960.

Med tržišči Avstrije je bila Jugoslavija še v letih 1958 do 1960 z okoli 3,5 odstotka avstrijskega izvoznega obsega na šestem mestu, 1962 na osmem mestu. V letih 1963 do 1964 je Jugoslavija nazadovala na dešeto mesto in ohranila to mesto tudi še leta 1965.

Avstrijski izvoz v Jugoslavijo je 1965 obsegal okoli 36 odstotkov strojev in prometnih sredstev, okoli 24 odstotkov polizdelkov in končnih izdelkov, 23 odstotkov surovine in 15 odstotkov proizvodov kemične industrije. Te štiri blagovne skupine tvorijo skupno 98 odstotkov avstrijskega izvoza v letu 1965. Od leta 1960 kažejo avstrijske dobave jasno spremembo ustroja: tako so zamenjale dobave surovin in električne energije v veliki meri prej zelo velike dobave avstrijskega potrošnega blaga.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 4. 9.: 6.15—6.45 Duhovni nagovor. — 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Pregled sporeda. — Narodne in ponarodele. — Iz zdravnikove beležnice (Dr. Jožef Glančnik: Sodobni način življenja ogroža zdravje). — 18.00—18.15 Za našo vas. — TOREK, 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Športni mozaik. — SREDA, 7. 9.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 8. 9.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Slovenske umetne pesmi. — Kaj pravite k temu (Prof. M. Rus: Občutek manjvrednosti). — PETEK, 9. 9.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Domače novice od petka do petka. — Po naših krajih in pri naših ljudeh. — Poje slovenski oktet. — Ljudsko verovanje 5. (Dr. Niko Kuret: Moč nebesnih teles). — SOBOTA, 10. 9.: 9.00—10.00 Od pesni do pesni — od srca do srca.

Za Pliberški sejem se vam priporoča

Paule Močilnik

Pliberk — glavni trg (ob vhodu na sejmišče)

trgovina s tekstilijami (posteljnino, perilom, konfekcijo,) in specerijo.

Postrežba domača. Zmerne cene!

Za sejmsko nedeljo imamo celodnevno odprto.

TISKARNA

KNJIGOVEZNICA

IZDELOVANJE

ČRNO-BELIH IN

BARVASTIH KLISEJEV

ZALOŽBA

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

VSE
ZALOŠ
SALOŠ

Učbeniki za vse učence

peresa in svinčniki

zvezki

potrebščine za risanje

zemljevidi

črnila in barve

NAJLEPŠA KVALITETA ■ TOČNA DOBAVA ■ KULANTNE CENE

Buchdruckerei CARINTHIA

FILIALEN:

KLAGENFURT-CELOVEC

VÖLKERMARKE RING 25

TELEFON 3651, SERIJA

WIESBADNER STRASSE 6
BAUMBACHPLATZ 1
WOLFSBERG
KÖTSCHACH-MAUTHEN
ST. VEIT a. d. GLAN

Dekleta gredo na Etno

Pretekli teden so v Franciji odločili, da bodo spremljali strokovno skupino, ki gre raziskovat, kako italijanski ognjenik Etna in Stromboli bruhata lavo iz svojega žrela, tudi štiri dekleta. Izbrali so 22 kandidatov za to in izmed teh kandidatov, ki so jih posebej vežbali na stadionu za pot na vulkanske hribe, so določili štiri dekleta.

Vodja odprave na Etno je izjavil: »Dekleta so se pokazala, da so bolj dinamična kot fantje. Danes odpotujemo v Italijo. Naša ekspedicija bo trajala od deset do petnajst dni. S seboj imamo najnovejše raziskovalne aparate.«

Premisli!

● Prava, pristna krepost ni žalostna in odbijajoča, ampak nalezljivo vesela.

● Ko nam gre dobro, veselimo se in zahvaljujmo se Bogu, da razliva na nas in na naša dela svoj blagoslov.

● Ko nam načrti propadajo in naletimo na nasprotja, veselimo se in zahvaljujmo se Bogu, da nas ima vredne svojega sladkega križa!

Res nimaš sreče v življenju

Napoleon se je odločil, da zavzame Italijo. Generali so mu rekli: »Veličanstvo, Alpe so na poti.«

»Potem Alpe proč!« je odgovoril Napoleon.

Lotil se je dela. Še danes občudujemo njegovo krasno izpeljano cesto nad Simplonom.

Vergil je dvajset let popravil pesem o trojanskem junaku, Eneido. Edison je po cele noči, in to deset let preždel v delavnici, da je mogel svetu pokazati svoje iznajdbe. Najbolj trdo delo po dvajset ur na dan.

Krištofu Kolumbu so računi pokazali, da se mu odpira nova pot v Indijo. S tremi starimi ladjami španske kraljice je plul po Atlantiku in po neizmernih trudih je odkril »novo zemljo«.

Slavni Grk Demosten je hodil na morskobalno kričat na vse grlo. Pod jezik si je polagal kamenčke. Zakaj? Hotel se je rešiti govorne napake. Hotel je postati govornik. In je postal.

Kaplja še kamen zvotli,
ne s silo, le s padanjem čestim.
Brez potu, ni medu.

Za dobro voljo

Marička pripoveduje sosedu: »Ko sem videla svojega moža, kako si je šival gumb, sem mu rekla, da nima naprstnika na pravem prstu. In premisli, kaj mi je odgovoril: 'Prav imaš, mi je rekel, moral bi biti na tvojem!'«

ZA MLADINO IN PROSVETO

Treba je iskati

RAZGOVARJAMO SE O NAŠIH LJUDEH, DA SE UČIMO ŽIVLJENJA

»Ne morem in ne morem dobiti službe.«
»Poslušajte, dragi mož. Kam jo pa hodite iskat?«

»Sploh je nisem šel... Vsak dan odlašam na prihodnji dan. Za zdaj žena dela, pa kar še nekam gre naprej...«

»Dragi mož, veste, tako je na tem svetu: pravijo, da je na njem vse mogoče in mogoče je res tako. Nekaj pa ni mogoče — še v naši dobri stari domovini ni bilo — namreč, da bi kdo prišel k vam domov in vam ponudil službo, ali pa če ste že v službi, da bi vam ponudil boljše mesto. Nak, tega ni!«

Veste, saj ste prav sijajen gospod, celo nekaj takega imate, kar ima le malo Slovencev, namreč, da se znate »naštimate«; celo lep nastop imate, ampak dragi moj, vse to nič ne pomaga, če se sami ne boste premaknili. Pa stokate, da imate smolo. Kakšna smola je to? Oprostite, ampak to je nemarnost. Potem pa ste kot vsi drugi: »imajo smolo«, o onem drugem pa, ki je garal in stradal tri mesece, da si je mogel kupiti dostojno obleko, ki je potem dva meseca iskal zveze, da bi ga nekam priporočili, o tem pa pravite: Ta strela ima pa res srečo!

Ali pa so nekateri, ki imajo celo majhne zveze, pa jim je »nerodno« iti na obisk. Nekateri spet poznajo ljudi, ki bi jih mogli spraviti kam naprej, pa ne morejo k njim,

ker so mladoporočeni in ne morejo pustiti žene same po osmi uri. Ali pa ne gredo k nekemu, ki je baje proti Slovincem (oni gospod pa sploh ni proti nikomur in — mimogrede povedano — Slovence zamenjava s Finci, pa je kljub temu zelo vplivna osebnost...)

Treba je migati, dragi gospod. Treba je migati, je dejal tisti, ki so ga v vojni živega pokopali, pa mu je samo palec ostal iznad zemlje... Treba je iskati... trkati in boste našli in se vam bo odprlo...«

Simon Preprost

V naravo, v naravo...

Povsod na svetu, po vseh hribih in dolinah so prostorčki, livadice, ki so prav posebno privlačne in idilčne.

Lahko bi bile idilčne, pa niso.

Kajti trave skoraj ni več, samo papirji, odpadki, jajčne lupine, olupki, razbite steklenice... Za grmiči so druge zadeve, ne optičnega in ne akustičnega značaja, temveč — zadeve nujnosti. Ah, kako lepo je vendar v naravi! Ta zrak, ta razgled! Kaj?!

Tak prostorček najdete povsod, kjer je bil Bog posebno radodaren s prirodno lepoto. Vandale in tolovaje, ki greše nad lepoto narave, najdete tudi povsod.

Osip Šest

NENAVADNO GOVORJENJE

... Ali vam je všeč ta kravata, mladi mož? Toliko boljše! — Nekdo drug jo je že nosil. — Ko je bilo sezone konec, se je je naveličal. — Ni sicer popolnoma nova, toda nič ne de, mar ne? ...

... Da, gospodična, to nalivno pero je odlično. Kakor hočete, ga lahko obračate. — Neka tovarišica ga je celo leto imela na preizkušnji. Po mili volji ga je uporabljala, nato ga je prinesla nazaj in si izbrala drugo. Prav radi vam ga odstopimo kot novo ...

... Da, gospod, z ženo lahko poskusita to zobno ščetko. — Če vama ne bo všeč, jo vrnita. Še vedno bomo našli novega kupca ...

Priznati moramo, da takega govorjenja nikoli ne slišimo. In po pravici ...

Kako to, da kljub temu uporabljajo fantje in dekleta tak način govorjenja, ko gre za ljubezen?

Na primer:

no vem nekaj gotovega. Toda najprej, gospodična Wendell, vam li smem predstaviti Ah Kima? Tako se nazivlje tukaj. V resnici pa imate čast, videti pred seboj gospoda Charlieja Chana, kriminalnega uradnika iz Honoluluja.

Kitajec se je dostojanstveno priklonil.
»Me veseli, tako znanje je redko!« se je posmejal dekletu ter sedlo na svoj prostorček na Holleyevi pisalni mizi.

»Ne glejte me tako očitajoče, Charlie!« se je smejal Bob. »Na gospodično Wendell se lahko popolnoma zanesemo in ona o vsej zadevi ve ve kakor vi. Ta očarljivo lepa mlada dama me je namreč vzela s seboj na ježo po puščavi. In pri tem sva naletela na tistega moža s črno brado, našo puščavsko podgano, ter ga izprašala.«

»Primaruha!« je ves radoveden vzkliknil Holley. In Charliejeve oči so se zablistale.

»Kitajci so tenkočutni ljudje, Charlie — to hočem pojasniti vsemu svetu! Vohali ste popolnoma pravilno! Preden sva prišla na Maddenovo farmo, so bili tam priredili majhen umorček. In sedaj poznam morilca!«

»Thorn!« je zaklical Holley.

»Ne — visoki šef — sam P. J. Madden. Prejšnjo sredo zvečer je počil nekoga, ki mu ni bil po godu. Priljubljena zabava trimastih milijonarjev, se mi zdi.«

»Neumnost!« se je zagnal Holley.

»Prosim, poslušajte!« In Bob jim je povedal Cherryjevo zgodbo. Chan in Holley sta poslušala z nemim začudenjem.

... Neki fant je ljubimkal z dekletom. Ko se je je po eni sezoni naveličal, jo je pustil. — Ona ni več tako sveža, toda to sploh ni važno, mar ne? — Ljubkimanje te ne obvezuje in je tako prijetno! ...

... Dekle je razkrilo ves svoj čar pred fanti, nato se je polastila enega izmed njih. Tako je ustrezal vsem njenim muham! — Toda utrujal jo je in si je poiskala nov »model«. — Gospodična, lahko se ponudite, da sprejmete vi tega, ki ga je ona zapustila. Prav radi vam ga odstopimo kot novega ...

... Ko sta nekaj mesecev zaljubljenca ljubkovala, sta se poročila, da bosta poskusila, toda trdno sta bila prepričana, da se ločita, če bo življenjska »zobna ščetka« pretrda! — Po enem letu sta se ločila. — Prav sta imela, mar ne? Saj si bosta brez težave našla novega kupca ...

Po »Ognjišču«

»In kje je sedaj stari rudosledec?« je povprašal Kitajec.

»To je edina kočljiva točka. Pustil sem ga, da je šel svojo pot. Moremo ga dobiti, če bo treba. Za sedaj imamo važnejše opravke.«

Chan se je zamislil. »To je najbolj čuden primer, kar sem jih kdaj doživel. Pri navadnih umorih leži truplo na preprogi, jaz pa po raznovrstnih okoliščinah sklepam, kdo je storil in zakaj. Toda tukaj? Duham, da nekaj smrdi. Po dolgem iskanju je to prvi žarek, ki mi je pokazal, kdo je krivec. Kdo je bil pa umorjen? In zakaj? Bo še težko delo, dovolj dela!«

»Menda vendar ne menite, da bi poklicali sodnika?«

»Kaj bi to hasnilo? Potem bo prilomastil policijski inspektor Bliss z velikimi nogami in bo pri vsakem koraku vse skvaril. Madden ga bo oplašil in in se tako izmuznil iz zanke. Ne, stvar bomo sami dognali. Sedaj pa odrinimo!«

Pred hotelom je Bob dekletu podal roko. »To je bil zame lep dan, da še nikoli ne tako! Z eno izjemo.«

»Kako?«

»Wilbur! Neznosno mi je misliti nanj.«

»Ubogi Jack! Preveč ste hudi nanj. Lahko noč, in...«

»No, in?«

»Bodite previdni! Tam zunaj na ranchi, menim!«

Med vožnjo na farmo je bil Chan zelo molčec. Na dvorišču sta se ločila. Ko je Bob

ZA NAŠE MALE

MATIJA VALJAVEC:

PASTIR

(6. del)

Tisti čas pa se pripelje v goste sam zamorski cesar in na čast mu gostarije dan za dnem so se vrstile. Cesarična pa, ko vidi sina, gre vesela precej k njemu, vije se mu okrog vrata in poljubljata se strastno. In napravili so svate, da ni bilo nikdar takih; pa so jedli ino pili, da je bilo vsem zadosti.

Tudi jaz sem bil povabljen, dali so mi jesti iz črepa, piti pa iz naprstnjaka; dali so mi iz stekla škornje in iz pajčevine suknjo. Hodil sem po kamnji poti, strli so se moji škornji, hodil sem po gostem grmju strgala se mi je suknja.

Razglednice iz Slovenije

Po vaseh stoje razkoračeno kozolci, dolge hrbte kažejo soncu. Po vinogradih se belijo zidanice, klopotci poredno pojejo pesem o zorečem grozdju. Kako lepi so na domači hiši kamniti podboji, okviri vrat in oken in kovane mreže! Narodna noša — pesem barv in oblik. Poslikane panjske končnice, skrinje, slike na steklu, stari plesi in pesmi, stari običaji in bohkov kot — v barve in oblike izlito bogastvo slovenske duše. Pregovori, uganke in pripovedke — skrinje ljudske modrosti. In naši ljudje! Prekmurški lončarji in ribniški krošnjarji, idrijske čipkarice in kropski kovači, loški izdelovalci malega kruha in belokranjski tkavci — kaj niso vsi kot različne podobe enega in istega dobrega, preprostega človeka?

SOLA V POČITNICAH

1. Imenuj tri kraje, skozi katere teče Zilja, Sava, Drava, Mura, Krka, Soča!

2. Domači kraj opiši tako, da boš navedel kraje, gore, reke in potoke v okolici!

3. Napiši, kolikor veš slovenskih krajev, rek in gora, ki se začenjajo z A! Potem stori isto z ostalimi črkami abecede!

stopil v patij, je zagledal Maddena, ki je, ognjen v površnik, sam sedel ob ugašajočem ognju.

Milijonar je skočil kvišku. »No?«

»No?« Bob je popolnoma pozabil, po kakih opravkih je odšel v Barstow!

»Ali ste našli Draycotta?«

»Ah, tako?« Mladi mož se je naenkrat spomnil. Zopet mora slepariti — kdaj bo tega konec?

»Jutri točno opoldne pred banko v Pasadena!« je tiho povedal.

»Dobro,« je šepnil Madden. »Odpeljem se, preden boste vstali. Saj menda ne greste še spat?«

»Vendarle pojdem! Bil je naporen dan.«

»Res?« Nemarno je odšel gospodar v izbo. Bob je zrl v široka pleča, v orjaško postavbo mogočnjaka. Mož, ki drži skoraj ves svet v svojih pesteh, ki pa je vendarle zagrešil zavraten umor, ker se je bal ...

14.

Komaj se je Bob drugo jutro zbudil, je že zopet začel razmišljati, kar mu je belilo glavo tudi snoči, preden je zaspal. Madden je nekoga umoril. Kakor je milijonar sicer videti hladen, preudaren ter samega sebe brzdaječ — enkrat se je vendarle zaletel. Treba je bilo najti skrivna vratca njegove preteklosti in jih odpahnuti. Najprej pa je potrebno dognati, kdo je bil tisti, ki je onega usodnega večera moral izdihniti.

(Dalje prihodnjič)

Earl Derr Biggers:

24

KITAJČEVA

papirga

»Morda! Vendar pa sem trdno prepričan, da je govoril resnico. Po teh malo dneh, ki sem jih preživel pri Maddenu, sodim, da je zmogel vsega. Neupogljiv značaj. Kdor mu hodi v napotje, ga spravi s poti. Kak revez mu je delal napoto — pa ne dolgo. Kdo je bil? To morava šele dognati.«

»Morava?«

»Kajpada. Tudi vi ste se zapletli v to zadevo. Sedaj pa morate hočeš nočeš pomagati!«

»Mislim, da hočem!« je mirno obljubila Pavla.

Oddala sta utrujene konje v hlev, použila skromno večerjo v hotelu v Seven Palmsu ter sedla v vlak proti Eldoradu. Tam sta že čakala Charlie in Will Holley.

»Dober večer, Pavla!« je pozdravil časnikar. »Kje ste neki tičali, gospod Eden? Tudi Ah Kim je tukaj. Madden ga je poslal po vas.«

»Bog vas živi vse skupaj!« je veselo zaklical Bob. »Preden se Ah Kim in jaz odpeljeva na farmo, moram še marsikaj povedati. Pojdimo v uredništvo!«

Tam jim je sporočil: »Sedaj se jasni! Konč-

OBČINA PLIBERK - BLEIBURG VABI, DA OBIŠČETE

Pliberški sejem

4. do 5. septembra 1966

ZELEZNINO — PEČI, ŠTEDILNIKE NA DRVA, PREMOG, OLJE, PLIN IN TOK — TALNE OBLOGE (BODENBELAG) TELEVIZIJSKE APARATE, RADIO APARATE KMETIJSKE STROJE, BARVE IN SIPE

Vse „Joka“ izdelke

Vam dobavlja najugodnejše

Podjunska trgovska družba — bratje

RUTAR & Co., Dobrla ves Tel. 220

Obiščite tudi **GOSTILNO-HOTEL RUTAR V DOBRLI VESI** ob Kapelški cesti • Telefon 04236-281

Vsak obiskovalec Pliberškega sejma bo pil **Schloßbräu** pivo!

KADAR POTUJEMO, OBIŠČIMO

gostilno Jamnig

V GONOVECAH PRI PLIBERKU

DOBRA KUHINJA • TUJSKE SOBE
AVTOMATICNO KEGLJISCE
VELIKA IZBIRA DOBRIH PIJAC
CENE SOLIDNE!
(BENCINSKA ČRPALKA)

Vse poljedelske stroje, vse za gospodinjstvo ugodno in na obroke Vam nudi trdka

HANS WERNIG

KLAGENFURT
Paulitschgasse (Prosenhof)

Električne napeljave, hišne instalacije, streljave, popravila in navijanje motorjev vam oskrbi najboljšo, najceneje

Elektro-tovarna **HOLLAUFG**

Pliberk — Bleiburg

■ ŠOLSKE TORBE
■ AKTOVKE
Največja izbira v specialni trgovini kovčkov in torb

Mühlbacher

KLAGENFURT — CELOVEC
Rainerhof (Neuer Platz), tel. 50-45

Trgovina Kraut PLIBERK

Naše posebne ponudbe ob Pliberškem sejmu:

4 poceni dnevi od 3. do 6. septembra 1966

Mikado Rio kava ½ kg vrečka . . . 21.— šil.	Damske nogavice znamke „Comet“ 12.50 šil.
Čokolada Napoli, napolnjena, 3 kosi 10.— šil.	Damski puloverji Orlon, v vseh barvah 49.— šil.
Ameriški žvečilni gumi, 6 kosov . . . 2.50 šil.	Židane rute, rožnati vzorci, kos . 16.50 šil.
Brisače WETTEX, 3 kosi 10.50 šil.	Krema Nivea, srednja velikost . . . 6.50 šil.
Rokavice iz gumija, po 13.50 šil.	48 cm dolge potne torbe 109.— šil.
Vžigalniki tiga „Streamline“ 9.— šil.	Električne blazine za ogrevanje, eno leto garancije 95.— šil.
Vžigalni kamenčki, sto kosov 7.50 šil.	Spray za lase 34.— šil.
Damske nogavice iz perlon, brez šiva, prva izbira 6.90 šil.	Žoge iz plastike s premerom 21 cm 10.— šil.

Našli boste še sto drugih stvari v naših izložbah in cenikih NA SEJMU NIMAMO STOJNICE!

ŽELEZO • BARVE • GRADBENI MATERIAL

Ph. Zwick Pliberk — Bleiburg

Obiščite razstavo

o gospodarstvu gospodinjstvu in tehniki

na Pliberškem sejmu pri domači trdki

Johan Lamšek

Št. Lipš (Tihoja 2), pošta Dobrla ves, Koroška

Adolf Campidell

SLIKAR, ZLATAR, KIPAR

Prevzemam vsa popravila cerkva
Predelava okroglih tabernakljev

FEISTRITZ AN DER DRAU KÄRNTEN

TEL. 04245-248

STAVBENO IN POHISTVENO MIZARSTVO

Johann Drabesch

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

se priporoča naročnikom — Izdelava kvalitetna — Cene zmerne

Kupujte pri tvedkah, ki oglašujejo v našem listu!

Obiščite nas ob PLIBERŠKEM SEJMU

GASTHOF-FLEISCHHAUEREI
FRANZ SCHWARZL

BLEIBURG — PLIBERK
10.-Oktober-Straße 20, telefon 315

DOBRA JEDAČA IN PIJAČA

Za ples in zabavo igra godba

Robinson („Veseli Štajerci“) iz Knittelfelda

VINO - KAVA - SENDVIČI - PEČENE PIŠKE NA RAŽNJU

na Pliberškem sejmu pri **BREZNIKU**

Josef Keuschnigg

KLAGENFURT
Heuplatz 6
Tel. 04222 - 2717

SAMEN- UND BLUMENZWIEBEL-GROSSHANDLUNG

Spezialunternehmen für Gemüse- und Blumensamen - Blumenzwiebel - Grassamenmischungen - Auslieferung, Vorführung und Kundendienst von JACOBSEN-Rasenpflegemaschinen - Sämtliche Gartenbedarfsartikel.

112-seitiger bebildeter Hauptkatalog auf Wunsch gratis - Postvers. und Zustellung

KLJUČAVNICARSTVO
BENCINSKA ČRPALKA
POLJEDELSKI STROJI —
PRODAJA IN POPRAVILA
RABLJENIH POLJEDELSKIH
STROJEV VSEH VRST. UGODNE
CENE.
VZAMEMO VSEH VRST VALUTE.

KARL KOTSCHNIG

St. Michael bei Bleiburg
Šmihel pri Pliberku
Telefon 34-1-01

Maks Traun

PLIBERK — BLEIBURG

dobite vse poljedelske stroje — šivalne stroje — radio-aparate — kolesa in motorna kolesa po ugodnih cenah in plačilnih pogojih.

»Plastica« - obloge oziroma podlage podov po ugodnih cenah in zelo trpežne — Velika izbira — Prvotako vam nudi tudi preproge »Tufting«

Herbert Traun

PLIBERK — BLEIBURG

Brezplačni nasveti in strokovna izvedba!

Kadar pridemo v PLIBERK, si oglejmo

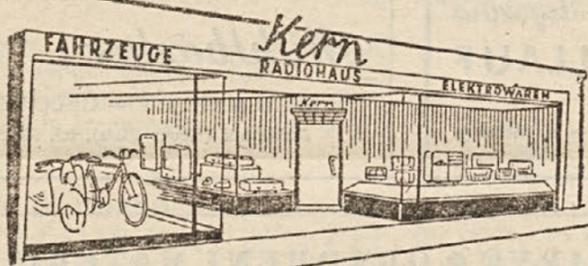
MIZARSTVO

Hermana Kušaja

SPALNICE — KUHINJSKE KREDENCE
Izvršuje vse po naročilu. Vse strokovne nasvete daje brezplačno. Ugodna plačila.

BLEIBURG — PLIBERK, Koschatstr. 1

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus KERN

Klagenfurt, Burggasse

Velika izbira

perila in blaga

pri

L. Maier

Klagenfurt, Alter Platz 35

Raiffeisenkasse Bleiburg

registrirana zadruga z o. j.

Menjalnica
Opravljamo vse
bančne posle

BLEIBURG — PLIBERK
Telefon 221

In aller Mund!

Die rasante Schau:
„EIN ZIRKUSTRAUM“

im

**Traditions-Circus
BUSCH-BERLIN**

und ROLAND BREMEN

Klagenfurt,
Messegelände

Trotz Riesenerfolg nur noch
bis Sonntag, 4. September,
täglich 15 Uhr und
19.30 Uhr

VORVERKAUF: Kärntner
Landesreisebüro, Klagenfurt,
Neuer Platz 2, Tel. 70-4-71,
Cirkus-Vorverkaufswagen am
Neuen Platz und Cirkuskasse,
Telefon 54-01

Vajenca ali vajenko

sprejme takoj Mohorjeva knjigarna v Celovcu. Glede pogojev se lahko dogovorite osebno v knjigarni na 10. Oktober Straße 27 v Celovcu.

V Mohorjevi knjigarni se dobi tudi novi

BOGOSLOVNI
VESTNIK 1966, 1-2.

S Passapom morete plesti laže, hitreje, lepše. Pletilne aparate, znamke PASSAP dobite v

Wollbar

pri kapucinski cerkvi v CELOVCU

DAS A & O ANGEBOT

Vom 2. bis 8. September 1966

KUGELSCHREIBER 4 Stück mit Etui
schwarz - rot - blau - grün **5.-** 50

SCHREIBGARNITUR 1 Garnitur
Füllhalter und Kugelschreiber **8.-** 10

KARAMELLEN 1 Süßchen — ca. 60 St.
in 5 Geschmacksnuancen **5.-** 60

SUGO POMONA 1 Dose (1/2)
mit Fleisch - vitaminreich - geschmackvoll **4.-** 60

Als neue A & O-Markenware empfehlen wir:
A & O EIERTEIGWAREN 2 PAKETE — 1 kg nur **14.-** 50
Hörnchen und Bandnudeln in 1/2-kg-Cellopackung

Außerdem noch:
3% A & O-Rabatt!

... FÜR SIE

CORTINA — CORSAIRE

Sintschnig

KLAGENFURT
Südbahngürtel 8, Tel. 53-20

Priporočamo vam posebno še naš novi
Cortina - Corsaire!

Osem kmetom:

Pod najugodnejšimi pogoji Vam dostavljam vse kmetijske proizvode, tudi umetna gnojila in semena.

Zamenjujem moko za žito.

Fa. KARL FERRA

KMETIJSKI PROIZVODI PLIBERK - BLEIBURG PODRUŽNICA Postg. 13

*Naš tednik-
Kronika*

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave in oglašnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— flr., za Belgijo 250.— bfr., za Švico 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. sterl., za U. S. A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroskih Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Rače, p. Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.